

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Kiadja:

József-körút 18.

F. SZERKESZTŐ: JÓZSEF.

BRAUN SÁNDOR.

A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/4 évre 7 frt, 1/2 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Magyarázat.

Budapest, június 30.

(v.) Az ország déli határszélén, választóknak körében politikát beszélt tegnap Wlassics Gyula, a magyar kulturának ez a nemes ambíciója és fíradhatatlan buzgalma előharcosa. Megvédte az új kormányzati szellemet egy gyanu ellen, amelyet, bármennyire képtelen, mégsem volt fölösleges ilyen illetékes oldalról eloszlatni: a hagyományos magyar szabadelvüségétől való elhajlás gyanuja ellen. A miniszter szembeállította a magyar történelmi liberalizmust a nemzetközi doktrinér szabadelvüséggel; s ez utóbbival elentétben amazt mondta a magyar politika éltető elemének. Mi értjük Wlassics Gyulát s helyeseljük is kijelentését. De nem szeretnők, ha mások félreértének s úgy helyeselnék szavait.

Igenis, van kétféle szabadelvüség; s igenis e kettő közül az egyiket a magyar nemzet nem fogja bevenni soha. De tartunk tőle, hogy a doktrinér és a magyar történelmi jelleg szerint való osztályozás nem fog eléggé világosnak bizonyulni. Mert épp a történelmi magyar szabadelvüség, mely a jobbágy-ság ostromlásával kezdte meg történelmi hivatásának betöltését, éppen ez doktrinéből volt kénytelen kiindulni. A magyar politikában ennek a szabadelvüségnek nem voltak előzményei. A régi alkotmány feudális szerkezetével szembeni mosti doktrína lépett fel, még pedig mint idegenből behozott, forradalmi természetű doktrína. Aki e század harmadik és negyedik évtizedében szabad földön szabad polgárokat, egyenlő teherviselést, képviselői alapon nyugvó felelős kormányzatot követelt, a nemzeti renaissance egész dicső vezérkara mind elvont elméletekre építette vágyait és törekvéseit. Széchenyi is, Deák is, Kossuth is doktrinér volt bizonyos értele-

ben: a gyakorlati és történelmi fejlődés által veszendő sorsra jutott magyar nemzetet oly elméletekkel akarták regenerálni, amelyek a külföldön termettek s ott beváltak. A nemzetköziség látszatától nem riadtak vissza ezek a héroszok. Az emberiséget átalakító korszak még mindig kozmopolitikus természetűek voltak, akár a haladást, akár a hanyatlást szolgálták. Az egyes nemzetek pedig akként kerültek mindig a nagy nemzetközi áramlatok uralma alá, hogy belekapcsolták a korszakokba a maguk külön érzéseit és érdekeit. A mi 1848-unk édes gyermeke volt 1789-nek. Ötvenkilenc év múlva jutott el csak a Szajna mellől a szabadság, testvériség és egyenlőség varázsigeje ide mihozzánk; de elvégre idejutott. Ime, a magyar szabadelvüség doktrinér volt, mielőtt történelmivé vált volna, s nemzetközi volt, mielőtt nemzetivé vált volna. Egyáltalában doktrinérnek és kozmopolitikusnak kell lennie minden korszaknak. Doktrinérnek, mivel eszme. S kozmopolitikusnak, mivel egy egész korszaknak uralkodó eszméje.

Mindez pedig nem polémia Wlassics Gyula fejtegetései ellen, hanem magyarázat csupán Wlassics Gyula kijelentéseihez. Az a szembeállítás a történelmi szabadelvüségnek a doktrinér liberalizmussal tökéletesen jogosult, ha nem keveredik beleje a félreértés vagy a félremagyarázás. S ettől akarunk mi megóvni derék kultuszminiszterünk szavait: az önkéntelen félreértést s a szándékos félremagyarázástól. Wlassics nem akart, nem is akarhatott egyebet mondani, mint azt, hogy a magyar szabadelvüség szigorú kritikával élt mindig s él mostanában is az idegen talajból fakadt törekvésekkel szemben, még ha progresszív irányzatok is. Jól megkülönbözteti a divatos áramlatokat a korszakméltól; s ha ez utóbbiakat átveszi is, de arra mindig vet ügyet, hogy átültethetők legyenek a magyar politika talajába, még

pedig ennek megmérgezése nélkül. A történelmi szabadelvüségnek Magyarországon im ez a legnagyobb erénye és a legszebb érdeme. Nem csatlakozott soha a divatos ideákhoz, de a haladó korszakokat lelkesen követte mindenkor. S gondoskodott egyben arról is, hogy mihielyt a szabadelvüség valamely doktrinájára átlépte határait, itt azonnal a nemzeti haladás tényezőjévé alakuljon át. Már aztán hogy radikális haladást jelentett-e az eszme, avagy mérsékeltet, arra a történelmi liberalizmus nem igen vetett ügyet. Olykor bizony radikálisnak is kellett a haladásnak lennie, s lehet, hogy valamikor szükség lesz megint ilyesmire. De mért akadnánk fenn ezen a szón? Hiszen a radikalizmus a haladásnak csupán mértékét és tempóját jelzi; tehát csak kvantitatív különbség van közte és a szabadelvüség között. Sőt tovább megyünk: nem mulik soha a haladás, hogy radikális-e vagy mérsékelt. Ezt mindig annak az ellentétnek az ereje és időtartama határozza meg, amellyel találkozik. Az az egy dolog bizonyos, hogy a magyar történelmi liberalizmus a fele uton soha nem állott meg. Mihelyt kitért célját, neki is indult legott s nem pihent mindaddig, amíg ki nem vitta a diadalt. Abban az egyházipolitikában is, amelynek éppen Wlassics Gyula az egyik lelkes és buzgó végrehajtója, a magyar államérdek megvédése volt a cél, nem pedig a radikális megoldás. S itt is a Róma részéről kifejtett ellentállás ereje szorította törvényhozásunkat a küzdelemnek a leggyökeresebb alakban való eldöntésére.

Igy értette Wlassics azt az erélyes tiltakozást, amely a szabadelvü iránytól való elhajlás gyanuja ellen védelmezte meg az új kormányzati szellemet. Széll Kálmán a magyar szabadelvüség legnemesebb hagyományainak légkörében serdült fel. Emlékei és érzése ehhez a liberalizmushoz forrasztják

T Á R C A

Hangulatok.

A Budapesti Napló eredeti tárcája.

Írta: Nógrádi László.

I. A vén fűfa alatt.

A falu közepén, ahol elfordul a poros ut kifelé a mezőnek a halaványlila virágú liciomos garátok között, áll egy vén fűfa. Hogy ismét ott jártam a palóc hazámban, aligonvást ismertem rá, úgy neki vastagodott. Valamikor régen, mikor még jó magam is vesszőparipán szaladozó gyerek voltam, csak olyan karcus volt, hogy a lovat is hozzá lehetett kötni, most egy ember is alig érné át. A koronája neki duzzadt, lombosodott, de az ágai csak olyan bánatosan csüggenek lefelé, mint régen. Akkor vesszőparipát metsztem róla, most csendesen megálltam árnyában s elgondolkozva hallgattam suttogó lombjai beszédét...

A napsugár fényes tengerét szerzteárasztja a falun, a két sorban álló házak ablakai békés csenddel néznek a poros utra, hol gyerekcsereg tanyáz. Épít ez a sereg porból hegyet, kis kertet, házat, fur kutat, és kicsiny sirt s beletemet egy csöpp fadarabot. Fölibe leszur egy zöld ágat, oda tesz egy kétágu tövist. Egyik kiabál: gingalló, a másik énekel, sirást szinlel. Megvan a temetés. Kocsi jön. Szétrebennenek, egyik erre, másik arra szalad. A kocsi szétrontotta játszóhelyüket. Nem baj, találnak mást. Egy hosszú vessző, meg egy másik, kész a kocsi, ló. Gyi te, gyi s vágatnak végig a házor között a finom, szálló porban.

Igy volt ez régen is, — álmódva nézem őket, régi időköt álmódva. Elmosódnak előttem

ezek az új gyermekarcok s azokat látom, akikkel én nyargalásztam.

Amott szalad Nagy Biri Jóska, neki volt a legszebb s legjobb fűtűlője. A bátyja bojtár volt, az csinálta neki. Ni, hogy duzzad a két orcája, most is nótázik; — nótázik valahol kint a nagy pásti pusztá körül, hol a kakukfű nő; ott-ott az erdő szélén jár most is a nyáj után s hallgatja, hogy fűtűl a rigó... a rigó, — hogy susog a lomb... a lomb, — mit csusog a patak... a patak. A nyáj meg csendesen legelezve jár s a kolomp szava melán hangzik el a völgy felé, ahol egy kis fészeknyi ház van... Nagy Biri Jóska oda küldi minden nótáját, hogy hallja a kis fia is.

Emitt meg Felső Göndör Pista jön dőcögve, olyan nehézkesen járt. Nagy bozros feje van, de jó kemény ökle is. Ő volt a betyárosdiban mindig a birák — az is lett, amott fehérik a háza ide felém, a hivatalos tábla is ott csüng rajta. De azért megfogja az eke szarvát is, most is erős az ökle, a jó fekete föld csak úgy hasad, omlik a keze alatt s a hosszú mogyoró-pálcának is van tekintélye, ha kezébe veszi.

Amott szalad Galábocsi Andris. — Te Andris, te, ne szaladj úgy, kitérőd a nyakad, — gyakorta kiáltotta az anyja. Hát úgy is lett. Kitért a nyaka, szénakaszaláskor mult két esztendeje, a szekérről esett le. A liciomos garát mögött fekszik a szomorú kertben, egy fekete nagy kereszt van fölibe szurva. Illatos kakukfűvel van benőve a sirja. Mért is lovadtott hát akkor olyan vigan Galábocsi Andris — — mért?... Mért?... — óh, sokan ott pihennek már együtt Galábocsi Andrisal, sokan, és soha többé nem veti rájuk árnyékát ez a susogó lombu fűfa. Elmentek, de vissza nem jönnek... Mért?... — — A szétszalado gyerekcsereg között fut

egy göndör haju kis lány is. Rózsika, mondom s hosszasan nézek az ugráló csöpp lány felé.

Szakasztott az, inkább fiu, mint lány. Egy kis rotom-bontom, izgága, minden pórpattvarban a fő-fő rendező, első a játék elrontásban, első ha veszély van, a megfutamodásban, egy kis guerilla-vezér. A szeme eleven, az arca tele karcolt hieroglif tábla, a ruhája mindig szét van tépve, a keze sáros, a haja tele porral. Mig beszélsz vele, mosolyog, ha kellő távolságra van tőled, rád ölti a nyelvecskáját, ezt a hamis jószágot, mely egész nap kerepel, énekel, kérdez, kiabál.

Az a Rózsika, szakasztott mása! S egybe elébelem lebben gyermekkorom egyik üde képe, egy csöpp leányarc. Olyan kiesi, mint ez itt előttem, olyan köcs haju, mosolyog a szeme, kerepel a nyelve, poros az arca... ez az, ez az egészen.

Fejem fölött megrezdül a fűfalomb, lehull egy-egy sárgult levél, felkapja a szél s viszi, viszi be a porba a játszó gyerekek közé; megkapja lelketem az emlékezés s viszi, viszi el a mosolygó álmok derűs idejébe el, a gyermekkorba vissza, a porban játszó gyereksereg közé... Sárgult levél s az én lelmem szállnak, oda szállnak... Oh, hogy a lélek is olyan, mint a levél, zöld, míg a tavasz, a nyár szórja fényes sugarát, megsárgul, ha dért hullajt rá az ősz, — oh, mért hogy a lélek is más lesz, ha a mesék harmatcsöppje után rászáll az élet nehéz köde?...

Mesék világa, te kis emberek ország, a sárgult levelet gyakorta hozzád viszi a szél, hol zöld a lomb s egy virág se hervadt még; itt rá-rá hull egy tiszta harmatcsöpp, illat szállja meg és boldog a sárgult levél, mig tova nem sodorja a szél...

Gondolkozom. Biri Jóska ott jár csendesen legelő nyája után az erdőnek madár szavától meg-megriadó rejtékén; Göndör Pistáé a fekete,

lelkét s eltántorodni ettől igazán nem fog soha. Jól mondta Weissics Gyula, hogy a nemzetalkotó és nemzetfenntartó történelmi szabadelvűség nemes iránya az, amelyet Széll Kálmán követ. Ennek a szabadelvűségnek pedig az marad örök dicsősége, hogy mindehha őszinte volt és hajthatatlan.

BELFÖLD.

Minisztertanács. A miniszterelnök elutazása miatt szerdáról elmaradt a heti minisztertanácsot ma délután tartották meg.

Széll Kálmán és a vármegyéje. A vas megyei szabadelvű párt legutóbb felirattal üdvözölte Széll Kálmánt, aki politikai pályafutását a megyében kezdte meg. A miniszterelnök az üdvözlésre *Ernusz* Kelemen főrendiházi taghoz, a vas megyei szabadelvű párt elnökéhez intézett következő levéllel válaszolt:

Mélyen tisztelt pártelnök ur! A vas megyei szabadelvű párt megalakulásáról volt hír és az ennek kapcsán rólam való figyelmes megemlékezés élénk örömmel töltötte el szívemet, mert igen nagy megnyugvásra szolgált az a tudat, hogy az ország egyik legnagyobb, legméltóbb és legkiválóbb vármegyéje társadalmának oly nagy része pártját tömörülve, osztja politikáját, bizalommal kíséri működését és ragaszkodással jutalmazza fáradozásait. Erőt ad ez nekem támogatásával arra, hogy nehéz állásom küzdelmeit kibíriam s hazánk javára irányított tevékenységem sikerre jussom. Örömet fokozta az a körülmény, hogy bizalmukat és támogatásukat abból a körből nyerem, azt nekem abból a vármegyéből ajánlják föl, amelyből politikai működésem kiindult, de fokozta még különösképpen az, hogy irányomban való bizalmuk és ragaszkodásuk éppen abban az időben nyilvánkozott meg, amidőn a politikai hullámverések lecsendesítése után hazánk gazdasági nagy kérdéseinek megoldása és gazdasági érdekeinek hatóságos megóvása céljából igen nehéz küzdelmeket kellett megvívnom. Ezeket a nehézségeket Isten segítségével sikerült is leküzdenem. Most tehát, midőn viszonylag csendesebb idők küszöbére jutottunk, elmulasztatlan, de kellemes kötelességnek vélek megélelni, ha szívem mélyéből köszönetet mondok önöknek, hozzáam és politikámhoz való ragaszkodásuk kifejezéséért. Az elismerésnek olyan előlegét, eddigi működésem olyan jutalmát látom én ebben, amelyet igen nagyra becsülök s amelyre mindenkor kiváló súlyt helyezek. Midőn még arra kérem önöket, hogy kitüntető bizalmukban engem továbbra is megtartsák szíveskedjenek, kérem, fogadják úgy együttesen, mint személyenként legőszintebb tiszteletetm kifejezését. Budapesten, 1899. évi június 25.

Széll Kálmán.

Az országgyűlési szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes elnökelete alatt tartott mai ülésén a horvát pénzügyi egyezmény tárgyában kiküldendő regnikoláris bizottságba kijelölte: gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, Falk Miksa, Horváth Nándor, Lukács Béla és Tisza Kálmán; a kérvényi bizott-

ságba Latinovics Géza, a közigazgatási bizottságba Purgly Sándor képviselőket.

Tárgyalás alá vétetvén az *állami italmérségi jóvedékről és a sors- és söradó-pótlékokról* szóló törvényjavaslatok, amelyeket Neményi előadó tisztesen ismertetett, Bernáth Béla és gróf Károlyi Sándor az italmérségi törvényjavaslatban az engedély nélkül eladható bor minimális mennyiségének leszállítását javasolják. Lukács miniszter felvilágosításai után a törvényjavaslat változtatás nélkül fogadtatott el. — A sorsadó-pótlék-javaslatba Lukács miniszter hozzájárulásával felvettették Mezei Mór ama módosítása, hogy a miniszternek a konyakra néve adott felhatalmazás a gyümölcs-pálkákra is kiterjesztésűk. — A söradó-pótlék-javaslatnál Kullmann János a pótléknak leszállítása s az adózásnál számitásba veendő apadásnak nagyobb százalékban való megállapítása érdekében szólal fel. Münnich pedig felhatalmaztatni kívánja a javaslatban a minisztert, hogy ha ezentul a söradó bevételei nagyobbak lesznek, a pótlékok leszállítható; hogy a gyárakba visszaérkező megromlott sör után megfelelő leirást, a gyári személyzetnek kiszolgáltatott házi ital után pedig a pótlék törlését engedélyezhesse. Lukács miniszter felvilágosításai után Münnich módosításaival fogadtatott el a törvényjavaslat.

Vita nélkül elfogadta végül az értekezlet a bank- és valutaügyi előterjesztéseket (előadó Pulszky Ágost), az igazságügyi palotára és a honvédelemháza vonatkozó törvényjavaslatokat (előadó Szerb György) az 1878: XX. törvényekbe iktatott egyezmény 8-ik §-ának módosításáról szóló törvényjavaslatot (előadó Szemere Attila) és a képviselőház holnapi ülésének napirendjének levő három vicinális vasuti előterjesztést.

Az ügyvédek nyugdíjintézete.

Budapest, június 30.

A budapesti ügyvédi kamarának és az ország egész ügyvédségének ma nagy napja volt. Az ügyvédek nyugdíjügyének megoldása olyan alkotás, mely fordulópontot jelent a magyar ügyvédség történetében és melylyel a magyar ügyvédek megelőzik összes külföldi kollégáikat. Az ügyvéd, aki eddig, ha nem volt vagyona, szorongva gondolt öreg napjaira és még inkább szeretettjeinek sorsára, ha őt a halál elragadná, ezentul avval a jóleső, megnyugtató tudattal dolgozhatik, hogy ha nem is kedvez neki a szerencse szeszélye, ha hirtelen és szegényen hánna is meg, egy hatalmas intézmény gondozása megóvja családját a nélkülözéstől.

Régóta vajudott ez a kérdés, a megoldás szükségét mindenki érezte és tervezgettek, próbálgattak sok mindent nálunk is és a külföldön is, de a dolog annyi nehézséggel járt, annyi akadályba ütközött, hogy még eddig sehol sem jött létre az ügyvédek és özvegyeik, árvaik nyugdíjintézete.

A mai nap meghozta a magyar ügyvédeknek ezt a nagy alkotást. Az intézmény, mely a

ma elfogadott alapszabályokban megformálódott és mely már a jövő évben tényleg életbe is lép, egészen új, eredeti, az ügyvédi rendtartásról szóló törvényben és a magyar ügyvédi kar életviszonyainak és szükségletein alapuló alkotás. A különböző segélyegyletektől és a biztosító intézetektől egyaránt különbözik; az előbbiektől főleg az állandó, számszerűleg bizonyos nyugdíjra szerzett jog, — az utóbbtól a részvételi *kényszer* elve által, mely ismét az ügyvédi kamarák autonómiájának forrásából fakad. Meleg szívvvel, a kartársak és családjaik jövője iránt való szerető gondoskodással, de a matematika szilárd alappjára van felépítve ez az intézmény, melynek értelmű, sőt szakemberek szerint zseniális szervezete marandó emléket emel létrehozóinak is, mely az ország összes kamaráinak esatlakozásával remélhetőleg mielőbb még inkább megerősödik.

A budapesti kamara közgyűlése lelkesedéssel fogadta az intézményt és minduntalan kitörő viharos tapsal és éljenzéssel ünnepelte dr. Nagy Dezsőt, a kamara titkárát, aki szinte egymaga teremtette meg óriási munkával ezt az egész karra áldást hozó művet.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

A budapesti ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése ma délután tartott ülésében folytatólag tárgyalta az ügyvédi nyugdíjügyet. Számosan szólottak a tárgyhöz, közöttük dr. Vécsey István, dr. Okolicsányi Géza, dr. Kobler Ferenc, dr. Rácz Géza, Petrovich Antal, dr. Stern Sámuel, dr. Greiner Zsigmond, dr. Róth Pál és még többen.

Hosszasan szólott dr. Nagy Dezső kamarai titkár, a javaslat előadója, ki különösen azzal a felfogással szállott szembe, mintha az ügyvédi kamaráknak saját önkormányzati hatáskörükben nem volna joguk tagjaikra kötelező nyugdíjárulékot kivetni, a törvényből vett érvekkel, a törvény 25 évi fennállása óta állandó gyakorlattal bizonyította, hogy a kamaráknak e joga megvan, az ügyvédek ez intézmény felállítását egyhangulag óhajtják, tehát nincs ok, hogy a törvény keretén belül maradó ez óhajtásuk az önmegadótás tekintetében ne létesüljön. Előadta végül, hogy különösen már az önmegadótásit kényszernek törvényhozási útja is elő van készítve.

A közgyűlés dr. Nagy Dezső szavait lelkesült éljenzéssel és tapsal fogadta és a javaslatot részleteiben is elfogadta, elhatározta, hogy a nyugdíjintézet 1900. április 1-én működésre lép és az ország összes kamaráit csatlakozásra szólítja fel.

Végül a közgyűlés Blaskovich Gyula indítványára az előkészítő bizottságnak és a választmányának, György Elek elnöknek és különösen a javaslat szerzőjének, dr. Nagy Dezső kamarai titkárának fáradságtalan működéséért, valamint Bogdy Sámuel tanár közreműködő szakértőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

omló föld, mely keze alatt hasad, omlik s mig arcának verejtékét törli, pacsirtaszó hangzik feléje; Galáboesi Andris lent pihen, nem járja az erdőt, verejtékét se törli, lelke, ha kiszáll holdas éjeken, mint a fehér kőd, kakukfutól illatos szél ringatja csendesen, mig fel nem jön a hajnal csillaga, s aza csöpp lány Rózsika, hol dalol most, nem tudom, tán egy bölcső fölött virraszt, tán ott virraszt.

En meg itt állok a vén fűzfa árnyában, az én utam messzebb vitt, falu határán tul, tul a csendes erdőkhöz, hol hirtelen derű szállta meg a zöld levelet. Galáboesi András pihent el legjobban, én tudom, ő legjobban. Nem járt tul a falu határán s azután meg hamar leszál a csendes ágyba, a kakukfutól illatos takaró alá.

Megkapja lelkemet vágya a béke s nyugalom csendes helyének. Mondom, minek a sok verejték hullatás? Legyen vége hamar az utnak, boldog az, kinek rövid ut jutott.

Oh, de hogy így csüggedt lelkem szárnya, megcsordult fejem fölött a vén fűzfa harasztja; pik-pik, hallom a madáresicsérgést. Csip, csip, feled rá sok apró kis madár.

Felnezek. Fejem fölött egy kis fészek áll. Lángba borul a lelkem; végigtekintek a falu hosszán, hol gyerekek szaladoznak a porban, s lelkem nem csüggedt már. Előre, csak tova, sugdos a szél a vén fűzfa ága közt, nem nehéz az ut, ha szerető békével egy kis fészek vár.

Ha egy kis fészek vár, — mondom s a lelkem már csupa napsugár. Fejem fölő nézek, hol a kis fészek áll, — itt a szemem, de lelkem gondolata ott jár egy más fészeken, mely engem vár.

II. Nagy Pál Anna rossz lány...

Azt mondják faluszerre, hogy Nagy Pál Anna rossz lány. Így beszélik. Ha két asszony összejön: már Nagy Pál Annáról esik mindiárt

szó, hogy így, meg úgy jár. Fonóban, mezőn mindenfelé csak azt hallani, hogy Nagy Pál Anna rossz lány. Még ünnepnapon is, mikor a templom körül állanak, várva a szent ajtatósságot, ha Nagy Pál Anna jön, megindul a suttogás asszonyok, emberek közt: nézzétek Nagy Pál Annát, de cifra.

— Honnan telik? kérdezi ez is, az is.

— Cipellőbe jár, szörnyűkodik Zaráné.

— Kisasszony lett már, mondják, könnyű neki, csak így-ugy szerzi a pénzt.

Es így beszélnek faluszerre, uton, mezőn elkerülük, ha látják, nem is tartják falujokbelinek.

Nagy Pál Anna meghallja is, nem is a szót, félre fordítja a fejét, oda se néz. — Csak beszéljenek, mondja, van, akinek van, telik, akinek telik, kisasszony lettem, a magam dolga után leve minden, akinek fáj tőle a feje, fájjon. Bánom is én, kacagja.

Igy beszél csak könnyedén, a szeme meg úgy villog, mint a tűszikra. Annál cifrábban öltözködik, fitogtatja, a mije van.

Hát Nagy Pál Anna csakugyan rossz lány. Mióta felserdült, mindig szolgálat. Az apja öreg, az anyja beteges. Napszám van is, nincs is, az időtől függ, biztosabb kenyér a szolgálat. Egy kis darab fehér kenyér, egy csöpp ételmaradék így csak eljut haza is. Gyakorta szalad Nagy Pál Anna a kertek alatt, hogy ne lássa senki, mit rejteget a kötőjében. Egy csupor friss tej az öregeknek, egy darab maradék hus hamarosan begöngyölve papírba.

Hát csak rossz lány ez a Nagy Pál Anna. A multkor meglátta az öreg Piponyné, mondta is mindjárt:

— Ez a Nagy Pál Anna a kertek alatt jár, ugyan miben settenkedik, mer' valamiben törí a fejt.

— Hát hogyne törné, véli Tótyi Bora, hogyne törné, megintleg közeleg a szécsényi nagy vásár, talám új kalásis, új cipellő kell.

— Hogy im a falura szorul már, ha kellene.

— Rossz lány ez a Nagy Pál Anna, rossz lány, mondják mind a ketten s összedugják fejüket, aztán úgy suttognak titkosan valamit, hogy még a falevelek se hallják.

Nem is hallják azok, hanem még is csak kikerül valahogy a titok, azt se tudni merről, honnan, csak úgy támad, hogy Nagy Pál Annát a kertek alatt látták titokban settenkedni. Rossz dolog, nem szép.

Nagy Pál Annához is eljut a beszéd, bánja is ő, mondja félvállról, beszéljenek. De aztán titokban mégis, hogy nem látja senki, két égő csepp szalad végig az arcán, két égő csepp.

— Hát bánatának, hiába bánatának, marnak a rossz nyelvek, kinek vétettem, zokogja. De hát azt nem látja senki, hogy Nagy Pál Anna ri, hogy panaszokodik.

Hát igaz, Nagy Pál Anna egy falujabelinek se vétett, egy szikrányi nem sok, de annyit se. Inkább használt, ha tilosban fogták a falubeli libákat, lovakat, Nagy Pál Anna könyörgött értök, mig az uraság szive meg nem esett. A multkor is ime a Tótyi Bora libáit találták az uraság rétjén. A szép sereg liba bizony bekerült az urasági udvarba. A fiatal ur haragos volt, akár agyon is veri, kiesibe mult, ha Nagy Pál Anna nem kérleli.

— Ne tegye márazt az urfi, mondja kéro hangon, ne tegye az urfi, nagy kár a szegény embernek egy liba is, hát még ennyi. Istenem, istenem.

Könny önti el Nagy Pál Anna szemét, talán arra gondolt, mikor nekik is volt szép sereg libájok, mikoron a zsendülő füre hajtottá a haramatos reggeleken. Tiszta kék volt az ég, ragyogó a mező és teli virággal. Oh, de régen is volt az, hogy a kis kötőjébe puha kenyeret göngyölve ment a libuskái után a mogyorós oldalba, a pásti hegyre, a szőlők közé. Talán arra gondol Nagy Pál Anna, hogy milyen jó volt akkor, versenydalolt a madarakkal s a tiszta virágokkal együtt látszott.

KÜLFÖLD.

A győztes forradalom.

Budapest, június 30.

A belga szocialista forradalom győzött. A kormány választási reformjavaslata — legalább ideig-óráig — le van véve a napirendről és keddig — fegyverszünet uralkodik. Lipót király fölsimerte végre, hogy a közvéleménynek ily retentő felháborodásával szemben Vandennepeereboom miniszterelnököt és reformjavaslatát nem tarthatja tovább és a jövő hétre, keddre, ki van tűzve a javaslat hivatalos visszavonása. A szocialisták tehát egyelőre abban hagyják a harcot, de szárazon tartják a puskaporukat és nyíltan fenyegetőznek a harcnak legvégsőig való folytatásával, ha kedden vissza nem vonják a javaslatot és a miniszterelnök maga is le nem mond. Ez a lemondás csak természetes következménye a javaslat visszavonásának. A klerikális kormányzat tehát kudarcot vallott, a mi különben reá nézve nem újság már. A brüsszeli szabadelvű lapok épp most utalnak arra, hogy valahányszor a klerikálisok vannak kormányon, a nép izgatottsága és dühe mindig tüntetésekben nyilvánul. Így 1857-ben egy brüsszeli népszavargás kiereszköta a zárdatörvény visszavonását. Akkor írta I. Lipót király Decker miniszterelnöknek azt a híres levelet, amelyben azt mondta, hogy valamennyi rendszabály, amelynek célja egy párt uralmának a biztosítása volt, veszedelem az államra nézve. Ugyancsak a nép tüntetése buktatta meg 1871-ben a d'Anethan-minisztériumot s az kényszerítette 1884-ben Woestet és Jacobsont is a lemondásra. A klerikálisok azonban nem tudnak okulni s most is valóságos forradalomnak kellett utcán és parlamentben kitörnie, hogy a kormány megmondja magát s le engedje saját hatalmának megtartása kedvéért odajutni a dolgot, hogy a trón is megrendüljön.

Lipót király veszedelme.

Brüsszel, június 30.

A helyzet egyre válságosabb. A mozgalom határozottan köztársasági jelleget ölt. A királynak szemére vetik, hogy a sok intés dacára is még mindig a klerikálisokkal tart. A nép viharosan követeli a minisztérium elbocsátását és a

— Istenem, Istenem, mondja, hogy útné agyon az urfi, csak van lelki, meg oztán ugy anyámról rokonom is a Tótyi Bora, hát csak ereszsze el békén.

— És már ezt mosolyogva mondja Nagy Pál Anna, így olyan szép. Egy kis pirosság ömlik az arcára, mer' rokonának hazudta Tótyi Borát. Az a két nyíló róza a liliomos areán megfordítja az urfi szándékát s oda megy Nagy Pál Annához. Két oldalról megsimítja az arcát, bizony puha az, mint a selyem. Nagy Pál Anna nem szól ellenvetőt. Meg is éleli az urfi, csak úgy hajlik, mint az élő lilionszál, a dereka. Aztán ez a Nagy Pál Anna erre se szól semmit. Sug is neki az urfi valamit, Nagy Pál Anna meg csak mosolyog. Oh, de rossz lány ez a Nagy Pál Anna, de rossz lány.

Tótyi Bora bent jár a libáiért az uraságnál. Nagy félve lépeget az udvaron, a költője szélét zavarodottan gyűrögeti.

— Élnek-e a drága jószágok, mennyi lesz értök a fizetség? oh, oh — sopánkodik magában.

A libái hogy meglátják, gágogva fogadják. Ők — ók libácskám, mondja Tótyi Bora. Számolná is, de hát elfojja valami hályog a szemét.

— Itt vannak, itt, Tótyi Bora néném, kiáltja Nagy Pál Anna, egy szálíg mind, ocsut is vettem nekik, viheti kelmed.

Hazafelé menet becézve szólólgatja a libáit Tótyi Bora, látja, hogy tele a begyök, megenyhül egy kissé a szive Nagy Pál Anna iránt, sajnálja is, mért nem vetett neki egy jó szót, de aztán mikor egybe kerül Zaranéval, így szól:

— Az udvarba voltam, itt vannak a libáim, Nagy Pál Annát is láttam, olyan mint egy páva most is, ozt még nénémnek szólított a rossz szerzet.

Zarané bólogatva mondja:

— Rossz lány az a Nagy Pál Anna. rossz lány, oh, oh, de rossz lány.

kamara fölmozgatását. Ha ezt a követelést nem teljesítik, akkor a legrosszabbtól lehet tartani. A kormány nem ura többé a helyzetnek s a királyi palotában is nagyon aggodnak.

Minden pillanatban várják a király közbelépését. Brüsszel ellenségtől megszállott városhoz hasonlít. Éjfélkor is négyülés volt, amelyen Van der Velde a szocialisták és liberálisok szövetségét proklamálta. A liberális sajtó kivétel nélkül a tüntetők pártján van.

A laekeni királyi palotában nagyon nyugtalanoknak s tisztában vannak azzal, hogy a helyzet a dinasztíára nézve rendkívül veszedelmes. A mozgalom különösen a király apáthiája miatt határozottan republikánus karakterű. A tüntetők tegnap kivétel nélkül a köztársaságot éltették, a szónokok pedig a királyság bukását s a belga köztársaság földélitását proklamálták. A polgárság hű ugyan a királyhoz, de nem lelkesedik érte s különösen azt lobbantja szemére, hogy a kormányt ennyi ideig megtartotta. Valamennyi ellenzéki párt követeli, hogy nemcsak a minisztérium, hanem általában a klerikális uralom tűnjék el Belgiumból.

A képviselőház tegnapi ülésén leirhatatlanul vad jelenetek zajlottak le.

Van der Velde mindjárt az ülés elején azt kérdezte a kormánytól, vajjon a tegnapi mérszárást ma megújítani szándékozik-e? A Ház és a karzat óriás nyugtalansága mellett fölolvassa a tegnapi utcai harcokról közölt újságcikkeket s aztán így folytatta:

— Meg fogjuk találni a királyhoz vivő utat. Föl fogjuk szólitani, hogy vegyen róla tudomást, miképpen bánunk a mi vérünkkel. Meg fogjuk neki mondani, hogy ma már a katonák is tudják, hogy a nép fia s hogy kötelességük bennünket, nem pedig (a kormányra mutatva) ezeket a gonosztevőket és gyilkosokat megvédelmezni.

Az összes belga nagyiparosok tegnapi gyűlést tartottak, melyen egyhangulag a szabadelvű képviselők álláspontjára helyezkedtek s azoknak a szocialistákkal való együttes működését fenntartás nélkül helyeselték.

Elhatározták továbbá, hogy küldöttséget menesztenek a királyhoz s figyelmeztetni fogják, hogy a mostani veszedelmes uton nem szabad tovább haladni. A küldöttséget utasították, figyelmeztesse a királyt arra, hogy még az egyenruhás polgárorok is nyíltan a néphez csatlakoztak s beszédében szólitják föl a tömeget, hogy ellenszögüljön a kormánynak és a hatóságnak.

A Lorand vezetése alatt álló liberális ellenzék sürgösen felszólítja a királyt, kövesse apja példáját és kötelezze a klerikális kormányt az alkotmány-nak tiszteletbentartására.

Ha a király aláírta a törvényjavaslatot, — mondja Lorand a Reformban, — kérje ki rendkívüli koronatanácsosainak a tanácsát. Voeste és Bara minisztereket bebizonyították neki, hogy a javaslat visszavonását a nép többsége követeli. A királynak érdekében áll, hogy az ellenzék törvényes uton kerüljön kormányra. Ezt az utat a legközelebbi választásra az antiklerikális kartell létesítésével kell megnyitni. A mostani javaslat ezt az utat 40 évre elzárja. Am ha az ellenzék elől a parlament ajtaját törvényenylel elzárják, ugy egyidejűleg meynyílik a forradalom ajtaja. Ha polgárháborura kerül a sor, a királyt óriási felelősség terheli, mert alkotmányos jogával nem él. Ma még közbeléphet annak látszata nélkül, hogy az utca nyomásának engedett, pár hét múlva azonban a közbelépését a forradalom előtt való kapitulációnak magyarázhatnák, közbe nem lépését kihívásnak.

A Journal de Liège esdve kéri a királyt, akadályozza meg a vérontást. A király bizonyára apja akar maradni polgártársainak és megvédi őket a kormány ellen. Azokat az embereket a magánéletnek kell visszaadni.

Konzervatív körökben általános az az óhaj-tás, hogy a kormány vonja vissza végzetes javaslatát. És ez nem is lehetetlen. Feltűnést kelt, hogy a király lemondott tervezett külföldi utjáról. A mérsékelt liberális lapok mégis úgy vélik, hogy Belgiumban 1830 óta nem volt a mostanihoz hasonló súlyos válság.

Brüsszel, június 30.

A király ma délelőtt hosszabb értekezletet tartott a miniszterelnökkel és az igazságügymi-

niszterrel. Az értekezleten Beernaert, a kamara elnöke is résztvett.

A Soir fenntartással közli, hogy Vandennepeereboom miniszterelnök lemondani szándékozik. A lap jelenti továbbá, hogy azon a napon, amelyen a szocialista képviselők elhagynák a kamarát, általános felkelés törne ki. Ugyanaz a lap manifestumot intéz a királyhoz, melyben felhívja a figyelmét azokra a veszélyekre, amelyekkel a kormány által javasolt választási reform az országot fenyegeti.

Az utcai harcok.

Brüsszel, június 30.

Tegnap történt először, hogy a nép a katonaságra lött. Általános az hiszik, hogy nemcsak a választás-reformnak, hanem a Vandennepeereboom-minisztériumnak is meg kell buknia. Magát a dinasztíát is a legnagyobb veszedelem fenyegeti. A kamara tegnapi ülésén a miniszterelnököt efféle szavakkal illették:

— A vádlotté a szó!

— Ön véres gazember és gyilkos!

A tegnapi zavargás reggel három óráig tartott. Komoly incidens fordult elő a börze előtt, a Place Stefanie-n, ahol a tüntetők megrohantak egy lovasuti kocsi és a kalauzt két golyóval megsebesítették. A lovat is meglőtték, úgy, hogy meg kellett ölni. A kocsiat fölborították a tüntetők. Később betörték egy bank ablakait. Éjféltájban a Boulevard Anspachon egy kávéház terraszáról rdlöttek a csendőrökre. A csendőrök megrohanták a kávéházat, ahol izgalmas jelenetek játszódtak le.

A Petit Bleu szerint egy tüntetőt szorongatva megsebesítettek a mellén. Két újságíró nagy bajba jutott; az egyiket puskaaggal mellbe ütötték és karddal megsebesítették a fején. A Grande Placeon a csendőrök dulakodás közben eles töltséssel löttek. Néhány lövés a szomszédházak ablakait érte. Egy rendőrtisztet kövel megsebesítettek. Az egyik sebesült állítólag meghalt. Mindössze körülbelül száz ember sérült meg, köztük nyolcan súlyosan. A Boulevard Anspachon újjel edényeket dobtak le az ablakokból a csendőrökre.

Negyven letartóztatás történt. A legtöbbet igazolás után szabadon bocsátottak.

A tüésréséget és lövésvezredet mozgósították. Az egész helyréség, az összes rend- és csendőrök készenlétben vannak.

Brüsszel, június 30.

Egy tegnapi tartott négyülés után néhány ezer tüntető át akart vonulni a Grande Placeon, de a csendőrök kivont karddal visszaszorították őket. A tömeg kövel dobálta meg a csendőröket. Mindkét részről löttek, közben sok durramó töltsé dördült el. Több ember megsebesült.

A csendőrség kiürítette az utcákat, de mindjárt azután újra sorakozott a tömeg. Ejjel tizenkettő óra körül a Rue Royaleon számos tüntető fölszedte az utca kövezetét és a köveket a csendőrökre dobálta, akik a tömeg közé rontottak. A tüntetők erre visszavonultak s meggyújtottak egy gázvezetékét.

A Grande Placeon történt összeütközéskor három ember megsebesült, egyikük súlyosan. Egy rendőrtisztet megszurkatt. A csendőrséget később a polgárorség váltotta föl.

A Rue Madeleineon újra összeütközésre került a dolog, ugyszintén a káposztapiacón és környékén. Több letartóztatás is történt. A káposztapiacón rdlöttek egy csendőrre. Egy fiatal embert karddal megsebesítettek. Amikor a tüntetők a Maison du peuple elé értek, a rendőrség nekiment a tömegnek, miközben négy ember megsebesült. A sebesülteket a Maison du peuple-be vitték. A Grande Placeon megsebesült emberek között van a menet vezetője is, akit két golyó talált. Egy ismeretlen fiatal embert a Sainte Jeanne-kórházba vitték, ahol állítólag már bele is halt seibe. Huszonöt embert letartóztattak, többeknél revolvert találtak. A letartóztatottak fölött a városházán ülnek törvényt. Más utcákban is fölszedték a kövezetét, úgy, hogy rendőrséget kellett kiküldeni.

Brüsszel, június 30.

A múlt éjjeli jelenetek izgalmasságukkal egészen hátra szorítják az eddigi eseményeket. A polgármester találma mellett is harmincezer-nél több szocialista indult el a szocialista népházból. Ez az óriás tömeg megszállotta a városház-teret s a környező utcákat s ott torlaszokat épített. A lovasuti kocsiából kifogta a lovakat s a kocsikat torlasznak használta. A nép százai fölmásztak a torlaszok tetejére s onnan kövel hajgálták a rendőroket. A Rue Chapellesben a lovas csendőrök sortízet adtak. Két embert meglöttek, huszat megsebesítettek. Az óriási zürzavarban sok asszonyt és gyermeket elgázoltak. A kórházak zeufolva vannak sebesültekt.

Ugyanily borzasztó jelenetek folytak le a Boulevard Anspach-on. A tüntetők itt ostrommal vették be a kávéházakat, a honnan vendégek esze-

vesztesen menekültek. A tüntetők folytonosan ezt kiabálták:

— *Vesszen a király! Vesszen a kormány! Éljen a köztársaság!*

Élfelelkor a börtéren véres harc folyt, a melyben a csendőrök két embert megöltek, huszat megsebesítettek és százánál többet letartóztattak.

Brüsszel, június 30.

Tegnap a flamand színházban valóságos forradalmi jelenetek játszódtak le. Este hatkor kezdtek az emberek oda gyülekezni. A marsellaiset énekeltek s a miniszterekről szóló gúnydalokat. Egy keresztény-szocialista szónok a nemzet-ország egyenruhájában beszélt a választási törvényjavaslat ellen. *Huysmans* (szabadelví) szintén a törvényjavaslat ellen beszélt. *Fournemont* (szocialista) a forradalmat éllette. Fél tizenegykor 8000 tüntető vonult a miniszteri palota elé, de ezt a tömeget a rendőrök és a nemzetőrök szétverték. A rendőrök nagyon erőszakosan bánnak a békés járókelőkkel is.

A pártok forradalmi szövetsége.

Brüsszel, június 30.

A szocialista képviselők a *Peuple* című lap által *Hadí tanácsnak* elnevezett titkos gyülekezetben a következő taktikát tárgyalták.

A *Peuple* értesülése szerint a belga munkások meg fogják mutatni, hogy politikai jogikat épp oly erélyteljesen megvédni, mint amilyen erélyt az általános választói jog kivívásánál tanúsítottak. Mivel azonban 1893-ban az általános választói jogot csak általános felkeléssel és utcai harcok után lehetett kivívni, a *Peuple* fenyegetése aggasztó.

A liberális vezeték a veszélyeztetett népjog megvédelmezésére a szocialistákkal szövetséget kötöttek és e végből a munkáspárt központi tanácsával léptek érintkezésbe. A szabadelví radikálisok és katolikus demokráták pártvezetőségei is elhatározták, hogy közös közjóléti bizottságot alakítanak.

A radikális és szocialista lapok napról-napra hevesebben hangon irnak. Azt írják, hogy a belga nép, igazságérzetétől áthatva, meglíncheli a kormányt.

Hire járt, hogy a *bányakerületekben és az antwerpeni kikötőben* nagymennyiségű dinamit tűnt el.

A polgárőrség már nem mutatkozik megbízhatónak, amióta soraikba a szocialisták is tömegesen tódnak. Tegnap is többen kiléptek a sorból, magasra emelték a puskatust és a kormányt ellen kiabáltak.

A vidékről érkező hírek szerint csak a jeladást várják Brüsszélből és azonnal, az egész vonalon megindul a roham a parlament ellen.

A miniszterelnököt tegnap, amint palotája felé ment, a nép e felkiáltásokkal fogadta:

— *A bas la calotte! Vive la révolution!*

A klerikális kormánypártot valósággal konsternálta az, hogy a liberális párt a szocialistákhoz csatlakozott. A párt egy része már tegnap átprátozott Voestehez, aki már hetek előtt a legnagyobb energiával intette a kormányt, hogy óvakodjék a választóreform veszedelmes kísérletétől. Voestet most jövődő miniszterelnökkül emlegetik.

Harc a parlamentben.

Brüsszel, június 30.

A képviselőház tegnapi ülésén *Desnet* képviselő interpellált a tegnapi események miatt és *Vandenpeereboom* miniszterelnök hajlandónak nyilatkozott arra, hogy az interpellációra azonnal válaszol. Szavaira a baloldalon azt kiabálták:

— *Tigriszvív bandita!*

Vandenpeereboom azt mondta, hogy valamennyi párt követelte a választás reformját. A javaslat tranzakció alapján jött létre és hallgassák meg a kormányt, mielőtt elítélik. A kormány tisztességesen járt el és mindenkinek becsülését érdemelte ki. (Főkiáltás a baloldalon: *Nyomorult, ön hazudik!*)

Van der Velde azt kérdezi a miniszterelnöktől, vajjon intézkedett-e, hogy a tegnapi mézárulás ne ismétlődjék.

Vandenpeereboom miniszterelnök kitérdően válaszol és nyomban rátér a választás reformjára, de a szocialisták nem engedik meg, hogy tovább beszéljen.

Smets: Hogyan mer ön a választás reformjáról beszélni? Önnek most az a kötelessége, hogy az interpellációra válaszoljon.

Van der Velde azt mondja, hogy a kormány felelős a tegnapi eseményekért. Ha a kormány nem embereit meg magát, akkor ma este folytatni fogják a zavargást.

Vandenpeereboom tovább akar beszélni, de a baloldali pokoli lármát csap, úgy hogy a miniszterelnök nem tudja beszédét folytatni.

Van der Velde képviselő kijelenti, hogy a szocialisták folytatják az obstrukciót és a királyhoz fordulnak. Fel fogják szólítani a népet, hogy védekezzenek. A zavargásokért a kormány felelős.

Fournemont azt mondja, hogy a csendőrök részegek.

Loran (szabadelví) a választási törvényjavaslat tárgyalásának elnapolását inditványozza. Ha — úgy mond — a kormány nem enged, a kamarában és az utcán folytatódni fognak a zavargások.

Smets (szocialista) azt kérdezi, hogy ma este megint gyilkolni fognak-e? (Nagy zaj.)

Fournemont olyan határozati javaslatot nyújt be, amely megroja a kormányt, mert törvényjavaslatával okot adott a zavargásokra.

A határozati javaslatot 87 szavazattal 31 ellenében elvetik. Az elnök azt inditványozza, hogy a kamara térjen át a vasuti költségvetés tárgyalására, mire balról azt kiáltják:

— *Nem!*

Erre a láрма újra megindult. A képviselők verdesik a padokat, sipolnak és trombitálnak. Végre az elnök felfüggeszti az ülést.

Midőn az ülést újra megnyitották, *Destrée* (szocialista) felszólal, hogy jelentést akar tenni a szünet alatt odakint történt dolgokról. Azt mondja, hogy mikor kiment a kamara elé, egy csendőr ráütött a kardjával. Erre a fölöttes tisztől a csendőr nevét kérdezte, de a tiszt gunyosan mosolygott és elutasította. A szónok a csendőrtiszt megbüntetését követeli.

Cavrol szocialista képviselő a miniszterelnökhöz rohan és azt kiáltja:

— *Nyomorult!*

Erre újra nagy zaj keletkezik, úgy, hogy az elnök az ülést a szocialista képviselők kiáltozása és sipolása közben felfüggeszti.

Brüsszel, június 30.

A képviselőház tegnapi ülésének végén a baloldali azt vette észre, hogy az elnök a zavar ellenére nyugodtan leolvashatja a vasuti költségvetés teteleit és azokat elfogadtnak jelenti ki. Ezen roppant feldühödtek és az elnöki emelvényt akarták megrohanni, de a teremőrök visszatartották őket. Az ülést pokoli láрма kezdette berokszenttük. A választási javaslatok visszavonása elkerülhetetlen.

Brüsszel, június 30.

A képviselőház mai ülésén *Defnet* szocialista tiltakozik a jobboldali inditványa ellen, hogy a képviselőházi szabályzatot úgy módosítsák, hogy a rendező képviselőket ki lehessen utasítani, *Lantshere*, aki a jobboldal nevében beszél hevesen megtámadja a szocialistákat, miközben gyakran félbeszakítja.

Fournemont a választási javaslatot teszi felelőssé a brüsszeli véres eseményekért és kijelenti, hogy a tiltakozó mozgalom egész Belgiumot magával fogja ragadni.

Vandenpeereboom azt válaszolja, hogy oly indító okokat tulajdonítanak a kormánynak, amelyek tőle távol állanak. Továbbá kijelenti a miniszterelnök, hogy sem egy miniszter, sem a tartományok valamelyik kormányzója nem rekvirált csendőrséget. A szocialista képviselők tudni akarják, hogy ki rekvirálta a csendőrséget. A miniszterelnök jezsuita.

Denis (szocialista) leírja a kórházi termet, melyben az elnyomás áldozatai fekszenek és kijelenti, hogy semmi sem igazolhatja az elkövetett rémtetteket. Kérdi, hogy ki viseli azokért a felelősséget.

A miniszterelnök: Én intézkedtem a rendőrség tényleges állományának szaporítása iránt. A fegyveres beavatkozást megelőzőleg a tüntetőkhöz a törvény által rendelt felszólításokat intézték.

A szocialista képviselők heves sértésekkel illetik a miniszterelnököt s azt kiáltják oda neki: „*Gyilkos!*”

Denis szintén a miniszterek és a jobboldali humanizmusára hivatkozik. *Theodor* (független brüsszeli képviselő) a választási javaslat ellen beszél, és csatlakozik *Fournemont* és *Denis* békülékeny nyilatkozataiboz.

A miniszterelnök a kormány nevében kijelenti, hogy a legelőnkebben óhajtott a megbékülést és azt, hogy a kijelölt utra léphessenek és kibékítő intézkedéseket keressenek. (Tetszés a jobboldalon. Igen helyes; a baloldalon.) Az elnök az ülést általános tetszés közt bezárja. A legközelebbi ülés keddén lesz.

Brüsszel, június 30.

A képviselőház ülése után a baloldali pártok egybegyűltek és jegyzőkönyvet fogalmaztak, melyben kijelentik, hogy tekintettel a közvélemény által épp most kivívott első győzelemre, minnyáján egvetértének abban a meggyőződés-

ben, hogy az összes ellenzéki erőknek az ellentállásban való egyesítése továbbra is szükséges. A baloldali pártjai ragaszkodnak ahhoz, hogy a javaslat elnapolását követelik és ez irányban folytatják a propagandát, de hogy a megnyugvás eszméjének kifejezést adjanak, azt az óhajást nyilváníják, hogy a tüntetéseket a legnagyobb nyugodtsággal folytassák.

Brüsszel, június 30.

A képviselőház ülésének berekesztése után a szocialista képviselők csoportokban távoztak a képviselőházból. *Van der Velde* szocialista képviselő a rendőrség engedelmével a tömeghez fordult és közölte, hogy a megoldás nemsokára bekövetkezik, rendre intette a tömeget és kifejezte azt a reményt, hogy Brüsszelben a nyugalom ismét helyreáll. Meghívta a tömeget a *Maison du peuple*ben tartandó népgyűlésre. A tömeg *Van der Velde* ovációjában részesítette.

A *Soir* szerint a mult éjjel két ember téglákkal bezúta a miniszterelnök lakásának ablakait. A kapus, aki ágyban feküdt, jelentéktelen sérülést szenvedett.

A kormány enged.

Brüsszel, június 30.

A kormányt a forradalom kitérdesétől való félelem engedékenységre kényszerítette. A választási reformjavaslat tárgyalását elhalasztották s valószínűleg végképpen el is temették. Az ellenzék vezeték kijelentették, hogy keddig abban hagynak a tüntetést, de ha a kormány vissza nem vonja a törvényjavaslatot, akkor újból megkezdik a mozgalmat.

Az egész liberális sajtó korholja a király gyöngeségét.

A városban helyreállott a nyugalom, de azért a boltokat már estefelé bezárják.

Brüsszel, június 30.

A baloldali képviselők és szenátorok ma este kilencedfél órakor gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy folytatják az agitációt, ha *Vandenpeereboom* miniszterelnök keddig le nem mond.

A városi parkban ma este a klerikálisok ellen megint nagy tüntetés volt. Tizenötezer szocialista vonult föl. A liberális és a szocialista képviselők mellett lelkes ovációkat rendeztek. A tömeg egyre azt kiáltotta:

— *Vesszenek a klerikálisok!*

A szocialista sajtó a választási reform tárgyalásának elhalasztását az első győzelemnek hirdeti és követeli a törvényjavaslat végleges visszavonását.

A mai estilapok jelentése szerint a hadügyminiszter utasította *Marechal* tábornokot, a brüsszeli helyőrség parancsnokát, hogy az ezredet vezesse a lakosság ellen, ha a tüntetések ismétlődnek. Ezek a híresztelések retteget keltettek a városban. (ut.)

Dreyfus hazaérkezése.

— A *Budapesti Napló* tudósítótól. —

Páris, június 30.

A *Matin* jelenti, hogy *Labori* és *Demange* holnap Rennesbe utaznak, ahol *Dreyfus*-szal értekezni fognak annak a konstatacióra végett, hogy testi és lelki állapota megengedi-e, hogy nemsokára megjelenjék a haditörvényszék előtt.

Az *Echo de Paris* értesülése szerint *Dreyfus* magával vitte Rennesbe azt a ruhát, amelyet férje lefokozása napján viselt. *Dreyfus* né újra rávarratta a ruhára a vállrojtokat.

Valamennyi újság azt írja, hogy *Dreyfus* ma éjjel érkezik Franciaországba. Az *Eclair* azt jelenti, hogy a *Sfax* Brest déli végén, az *Isle Morte* előtt fog kikötni.

Páris, június 30.

Minden hivatalos cáfolat ellenére erősen tartja magát az a hír, hogy *Dreyfus* már megérkezett Rennesbe, bár *Dreyfus* né egész határozottsággal állítja, hogy férjét csak július 1-én fogja láthatni.

Brest, június 30.

Barrera, az itteni kikötő parancsnokának állítása szerint a *Sfax* mindenesetre itt teszi partra *Dreyfus*-t. De hogy azt a kikötést után azonnal Rennesbe viszik-e, avagy néhány napig ott tartják, még nem tudható. Egyébiránt az a hír szállong, hogy a *Sfax* már tegnapelőtt óta ezen a tengervidéken cirkál, hogy bevárja a kormány végleges parancsát. A kormány különben már most intézkedett az iránt, hogy a hajó kikötése után miképpen bánjanak *Dreyfus*-szal. Ezek

szert Rennesbe való megérkezése után azonnal kapitányi egyenruhába öltöztetik, s ellátják mindama jelvényekkel, melyeknek lefokozása előtt tulajdonosa volt.

Rennes, június 30.

A lakosság nyugodt. Dreyfusné számtalan táviratot, levelet, virágcsokrot talált a lakásán. Azt a kívánságát nyilváníttotta, hogy az ítélet meghozataláig teljesen visszavonultan akar élni. Abszolúte senkit sem fogad. Hiro jár, hogy Dreyfus számára rendes lakosztóbát készítenek elő egy itteni azilumban, mert attól tartanak, hogy egészségének ártana, ha most hirtelen zárt levögőbe kerülne.

Brest, június 30.

Párisból ma sok magasrangú hivatalnok és rendőrtisztviselő érkezett ide. Ebből azt következtetik, hogy Dreyfust a legközelebbi napokban Brestbe hozzák.

(A Dreyfus-gyermekek.)

Páris, június 30.

Hadamard azt mondta egy újságíróknak, hogy Krantz volt miniszter a semmitűszék ítélete napján megengedte Dreyfusnak, hogy férjét, ha megérkezik Rennesbe, naponként meglátogathassa. Hadamard elmondta, mily meglepetést okozott a család gyermekeinek, amiközben a semmitűszék ítélete után egyre temérdek virágot küldtek a házukba. Dreyfusné azt válaszolta nekik:

— C'est que votre père va revenir, mes chers mignons et comme on l'aime beaucoup, on nous envoie des fleurs et des compliments.

A gyermekek, akiknek egyike, a fiu, nyolc éves, a lányka hetedfél, nem is sejtik, hogy mi történt atyjukkal.

A Soir azt a hihetetlen hírt hozza, hogy Dreyfus utközben meghalt s talán öngyilkosságot követett el.

(Panizzardi és Schwarzkoppen.)

Róma, június 30.

Delcassé francia külügyminiszter megkérdezte Visconti-Venosta márkot, megengedné-e esetleg Panizzardinak, hogy tanúképp nyilatkozhassék Dreyfus megújított pörében a rennesi hadbírósg előtt. Fenntartja az olasz kormány az a jogát is, hogy az ügyet megvizsgálhassa és ahhoz képest közölje elhatározását. Hírlik az is, hogy az új külügyminiszter hasonló kérdést intézett a német kormányhoz, nem engedné-e meg Schwarzkoppen ezredes kihallgatását. A római és berlini külügyi kormányokhoz teljesen egyforma tartalmu jegyzékek érkeztek.

Itt nem hiszik, hogy Panizzardinak megengednék a Franciaországban való megjelenést.

(Picquart.)

Páris, június 30.

Az államtanács híre szerint legközelebb fog dönteni Picquartnak a hadseregből való kizárása miatt beadott felebbezése ügyében. Ha a felebbezésnek helyet adnak, Picquart visszakapja ezredesi rangját.

Obstruálás ököltei.

— A Budapesti Napló távirata. —

Róma, június 30.

A képviselőházban ma az obstruáló ellenzék valóságos orgiát rendezett, mely formális ökölöződésé fajult. Az ülés kezdete elég szelid volt. Taromi (radikális) azt kívánja, hogy a Ház határozatképességét névszerinti szavazással állapítsák meg. Az elrendelt névszerinti szavazás eredménye az, hogy a Ház határozatképes.

Prampolini (szocialista) névszerinti szavazást kér a mult ülés jegyzőkönyvének elfogadása tárgyában. (Nagy zaj a jobboldalon és a centrumban. Felkiáltások: Elég! Elég!)

Az elnök kijelenti, hogy Prampolini indítványa meg nem engedhető, mely ellentétben áll a házszabály szellemével. Az ülés jegyzőkönyvét azután felállással elfogadták. (Élénk tetszés.)

Prampolini heves zaj közt ragaszkodik a névszerinti szavazáshoz, kijelentvén, hogy a felállással való szavazás törvénytelen.

Pantano (radikális) azt mondja, hogy a szélsőbaloldal minden eszközt fel akar használni, hogy a többséget megakadályozza a politikai intézkedések elfogadásában, melyek az alkotmányos jogokat sérítik. Felhívja az elnököt, hogy mindenkinek a jogát védje meg, mert különben minden ellenszélülés törvényes volna. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Nagy zaj a jobboldalon és a centrumban.)

Az elnök élénk tetszés közt kijelenti, hogy miután az ülés jegyzőkönyve ellen semmi ellenvetés fel nem hozatott, ő azáltal vélte megóvni a parlament méltóságát, hogy a felállással való szavazást rendelte el. (Élénk tetszés a jobboldalon és a centrumban.)

Torrigiani helyesli az elnök maratarását és in-

dítványozza, hogy a képviselőház manifesztálja az elnök eljárásának helyességét. (Élénk tetszés a jobboldalon és a centrumban.)

A szélsőbaloldal olyan zajongva követeli a névszerinti szavazást, hogy az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni. Az ülés újbóli megnyitása után a szélsőbaloldal nagy mozgás közt ragaszkodik a névszerinti szavazáshoz. Az elnök elrendeli a titkos szavazást a képviselőház délelőtti ülésében elfogadott javaslatok felett. A szélsőbaloldaltól számos képviselő elhagyja helyét, hogy a szavazást megakadályozza, mire rendkívül heves dulakodás keletkezett, amelyben néhány képviselő ököllel üttötte egymást.

Az ülést erre az elnök újból felfüggesztette.

Az ülés újramegnyitása után az elnök az elkövetett erőszakosságok miatt panaszkodik. Kiemeli, hogy ő mindig a képviselőház méltányossággal alkalmazta a házszabályokat, (Ugy van!) és rendre hívja fel a képviselőket.

A Ház áttér a délelőtti ülésen elfogadott négy törvényjavaslat felett való titkos szavazásra. (Nagy lármá a szélsőbaloldalon.)

Pantano a legutóbbi ülés jegyzőkönyve felett névszerinti szavazást követel; továbbá azt az ellenvetést teszi, hogy csak három törvényjavaslat felett szabad szavazni és hogy előbb interpellációkat kell tárgyalni. A szélsőbal nem szándékozik csak egy hajszálnyit is engedni jogairól. (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon. Viharos lármá a többi padokon.)

Az elnök azt válaszolja, hogy az interpellációk kifejtését éppen akkor kezdte volna meg, mikor a zaj a folytatásban megakadályozta. Most már az erre megszabott idő elmúlt. Ami a törvényjavaslatok számát illeti, ezek felett szavazó cédulákkal szokás szavazni. (Viharos zaj a szélső baloldalon.)

A szavazás kezdetekor a szélsőbaloldalon újra borzasztó lármá keletkezik. Számos képviselő az elnöki emelvény elé megy. Néhány szélsőbaloldali képviselő megragadja a szavazó urnát és földhöz vágja. Az elnök nagy zaj közepett rekeszti be az ülést.

Róma, június 30.

A Stefani-ügynökség jelentése szerint, a parlamentet ma királyi rendelettel berekesztették.

HIREK.

A zubbony.

Az Echo de Paris értesülése szerint Dreyfusné magával vitte Rennesbe azt a ruhát, amelyet férje lefokozása napján viselt. Dreyfusné újra rávarratta a vállrojtokat.

A zubbonyoknak is van feltámadásuk. Élnek, ragyognak, szépek, megszalutálják rajtuk a csillagot meg az aranyvállrojtot a katonák, végigsimogatják meleg, puha leány-pillantások, rátapad a szép asszonyok vágyakozó szeme — s a zubbony, a büszke zubbony dagad az itt-ott kissé ki is párnázott mellen, a zubbony lelkes, büszke lényenyé válik. A zubbonyt itt-ott másképpen is hívják. Dolmány, atilla, vaffenrokk, császárkabát, a végeredményben azonban egyik ók valamennyien. Egy mindenféle kiváltságos osztály öltözködik föl beléjük, ezekbe a csodálatos módon uri ruhákba, amelyek rögtön udvarképesek, amint a szabólegény fölvarrta rájuk az utolsó gombot. Micsoda szerencsétlen szegény kabát például az enyém egy ilyen aranyos mellett. Hogy elszegyenlené magát szegény, ha véletlenül egy sifonérba akasztanák a Szakramentovies Vladár es. és kir. gyalog hadnagy ur vaffenrokkjával. Nem is jó erről beszélni... Minek alázam le a sárga földig az én szegény derék szürke kabátomat...

Hanem aztán a csendes polgári existenciára alapított kabátnak megvan az az előnye a katonakabát fölött, hogy az elmulása minden nagy effektus nélkül való. Akkor se látják, amikor még szép és a lehetőségig előkelő, akkor se — amikor megdöglött. A katonakabát azonban nagyot bukik, ha bukik. Letépi arról, aki viselte. A katonakabát ugyan hal meg, hogy sir az ember, ha látja. Emlékezzünk csak vissza annak a szegény kapitánynak a zubbonyára, akit most Rennesbe várnak. Szegény zubbony... Körben csupa tisztá-

pajtás feszült a katonamelleken s a becselen ott lötyögött az összeesett, görnyedt emberen. S akkor nekimentek, letépték róla a rojtot, a zsinórokat és lekopték... Iszonyu mód köpdösték, végig Franciaországban mindenkinek akadt rá köpnivalója... Ez a zubbony olyan alaposan meghalt, hogy bizony Isten senki se hitte, hogy valaha még fölkel a sírjából...

S egy asszony fölvetta az összepizskolt, megtépett kabátot, megtörülgette s eltette a szekrényébe. Azt mondta, — hogy majd eljön a napja ennek a zubbonynak. Majd derül még rá napvilág... Majd eljön még a tisztesség kefeje és lekeféli róla a piszkot, amit pazonon kent rá a hitványság. — S négy esztendeig várta a napot... És jött... Hazudott az egész világ, mi mind tisztelt hölgyeim és uraim mind egy szálíg, hazudott a törvény, hazudott a tenger, amely örökre meg akarta enni a kapitányt, hazudott az a frivol, utálatos koporsó, amelyet az élő embernek küldtek el Cayennebe olyanformán, mint ahogy a temetkezésből élő izletek se várják be a halált, hanem alkuszának a még élőre is, hazudott mindenki, csak az asszony őrizte a zubbonyt valahol a fehéreműs szekrényében — (az asszonyok mindent oda dugdosnak el, ami nekik drága) — s neki volt igaza. Nyilvános szép nagy ünnepen kellene most már elismerni, hogy: — madame, le vagyunk főzve... S Loubet urnak szép ceremóniák között kellene kikéfélni a zubbonyból a piszkot... Ó a köztársaság....

Mert feltámadott a zubbony... Megint van rajta zsinór is, meg bojt is... Csak egy kicsit bő lesz azon, akire kiszabták, mert időközben a kapitány ur nagyon lesoványkodott.

(Th.)

Budapest, június 30.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Ferenc Ferdinánd főherceg ma délután Prágából Beneschauba utazott, onnan pedig Konopischba megy. — Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter mind a két minőségben minden esztendőnkön délután 4 órakor ad kihallgatást a belügyminisztérium épületében. — Gróf Széchenyi Manó, ő felsége személye körüli miniszter ma negyhetikürára Marienbadba utazott. — Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter július 1-én Karlsbadba utazik több heti kúrára. — Gróf Thun miniszterelnök és Bylandt-Rheidt kultuszminiszter ma este Bécsbe utazott. — Klinda Teofil érseki titkár, esztergomi kanonok több heti betegségből annyira fölépült, hogy ma a fővárosból elutazhatott Esztergomba s átvehette hivatala vezetését. — Dr. Walter Gyula kanonok, a hercegprímás irodaigazgatója, vasárnap több heti tartózkodásra Marienbadba utazik.

— Taliani nuncius betegsége. Taliani nuncius állapota, mint bécsi tudósítók jelentik, folyton javul. A nuncius már visszanyerte beszélőképességét és környezetének azt mondta, hogy bár tudja állapota súlyos természetét, bizik a felgyógyulásában.

— A főherceg névnapja. Péter Ferdinánd főherceg névnapiát szépen ülte meg tegnap Lipik nagyszámú fürdőközönsége. A fürdőigazgatóság kivilágította a parkot, a fürdőközönség egy vegyeskaru énekkart szervezett, mely a főherceg szervezetényéből három darabot énekelt. A fürdőközönség nevében a fürdő igazgatója Fritz Vilmos lendülettel beszéddel köszöntötte fel a főherceget, aki meghatva mondott köszönetet az ovációért.

— Gróf Széchenyi Ödön jubileuma. Konstantinápolyból írja tudósítók, hogy az ősszel nagy ünnepek keretében fogják Konstantinápolyban megülni gróf Széchenyi Ödön tüzoltó-főparancsnokságának a huszonöt éves jubileumát. Az ősszel lesz ugyanis huszonöt éve annak, hogy a gróft a király a szultán kérelmére Konstantinápolyba küldte, hogy ott megkezdje a török császári tüzoltóság szervezését. Széchenyi gróf a szultán kívánságára katonailag szervezte a konstantinápolyi tüzoltóságot, amelynek ő volt az első ezredese. Azóta altábornagyi rangot nyert el a hadseregben, a szultán pedig hadsegédvé tette meg. Mellét majdnem valamennyi török rendjelen kívül nagyszámú kitüntetés is díszíti és a német császár csak néhány hónap előtt adta át neki a porosz koronarend nagysalagját. Az egész világ bámulata kíséri működését: évtizedek előtt évről-

évre fél Konstantinápolyt nagy tüzvészek hamvasztották el s ma a kitűnő csapat a sok ezer faház közepette támadt tűzveszedelemnek néhány pillanat alatt képes gátat vetni.

— **Petőfi az indexen** A *bács-topolyai* csendőrség fölöttes hatóságával egyetemben kisütötte, hogy Petőfi költeményei izgatott tartalmak. Ilyenformán persze Petőfi illetékessége kikutatandó és a nevezett egység hatósági utoni lefotografálendő. Ez az alak ugyanis még valami bajt csinálhat. A bács-topolyai szocialista egyletben is tömördek ilyen Petőfi-könyvet találtak, le is foglalták a szocialdemokrácia magyar füzetes irodalmi termékeivel együtt. A szolgabírósg átvizsgálta a sajtó látító tartalmu terméket, néhány visszaküldött Bács-Topolyára, Petőfi költeményeit azonban ott tartotta a tilos könyvek között. Így került a bács-topolyai csendőrség librum prohibitorum indexébe Petőfi.

Jó magunk se szeretnénk holmi parasztfuradalmat, hát vagyunk bátrak ezért néhány intézkedésre vonatkozólag jókora tanácsot adni a bács-topolyai csendőrségnek.

Intézkedjék lehetőleg gyorsan, hogy:

1. a Budapesten létező *Petőfi Társaság*ot rögtön oszlassák föl,
2. a Petőfi-téren álló Petőfi-szobor haptákba mintáztassék, mert ez az ércalak az ágáló kezével szörnyen izgat,
3. a Petőfi-költemények kiadótulajdonosának vadonatúj palotája (Kerepesi-ut 54.) leromboltassék.
4. Petőfi barátja, bizonyos Jókai Mór vizsgálat alá véssék,
5. és a feketekává — izgató tartalma miatt — egyszer és mindenkorra betiltassék.

*

Szégelyünk a dologról komolyan beszélni.

— **A Park-klub ünnepe.** A Park-klub igazgatósága még a múlt évben megrendelte a királyi pár mellszobrát a klub díszterme számára. A két szobrot már elkészítette Zala György szobrász. Az egyik szoborhoz, mely a királyt tábornoki egyenruhában, mellén érdemrendekkel ábrázolja, ő felsége több ízben ült modellt a művésznek. A másik szobor *Erzsébet* királynét díszmagyarban ábrázolja. A Park-klub dísztermében már készen van a háromféle márványból faragott talapzat, amelyre a két szobrot helyezik. A leleplezési ünnepet ő felsége óhajtsára a jövő május hónapra tűzték ki, a mikorra az Erzsébet királyasszony gyászéve eltelik. A leleplezési ünnepélyen jelen lesz az egész udvar.

— **A hivatalos működés.** *Loubet* elnök neje tegnap kezdte meg hivatalos működését: meglátogatta a párisi lencsházat, és természetesen süteményt és játékszereket osztogatott szét a gyerekek közt. Nem is olyan régen *Faure Lucie* örvendeztetette meg a kicsinyeket, és ők azt hittek, várhatnak egy esztendőig! Hogy azóta mi történt, mi nem, azt ők nem tudhatják, csak örülnek az új néniének, aki szintén hoz cukorkát. És valószínűleg csodálkoznak fognak azon, hogy mióta ez a néni hoz, a másik már nem jön...

— **A prágai bíborosérsek temetése.** *Prágából* táviratozza tudósítónk: *Schönborn* bíborosereket ma délelőtti nagy részvétellel temették el a Szent Vitustemplomban. A temetésen ott volt *Ferenc Ferdinánd* főherceg a királyi képviselőiben, továbbá *Ferenc Szalvátor* és *Lajos Viktor* hercegek, *Thun* gróf miniszterelnök, *Bylandt* gróf közoktatásügyi miniszter, a helytartó, a tartományi főmarsall, a tábornoki kar, az egyházi méltóságok, az állami és önkormányzati hatóságok.

— **A detektívönök bucsuja.** *Szombatfalvi* Albert rendőrtanácsos, aki tudvalevőleg megvált a detektívönökségtől és a III. kerületi kapitányság vezetését veszi át, ma délelőtti bucsuzott el a detektív-testülettől. *Jeszenszky* Gellért detektív-felügyelő tolmácsolta a detektívek bucsuját, kiemelte a távozó főnök nagy érdemeit, azt a hosszu és nemes fáradozást, amelylyel a testületet oly magas nivóra emelte és megköszönte a humanus bánásmódot. *Szombatfalvy* mélyen meghatva mondott köszönetet a figyelemért. A távozó detektívönök azután sorra kezét fogott a detektívekkel és mindegyiktől külön-külön is elbucszott. Holnap dr. *Rutner* Sándor, az új detektívönök átveszi a detektívtestület vezetését.

— **Kardpárbaj.** *Nagymihályról* írja tudósítónk, hogy ott tegnapelőtt véres kimeneteli párbaj volt *Kálnásy* Károly megyei leváltárnok és *Lészky* József földbírókos között. A felek háromszor csaptak össze, a harmadik összeapásnál *Kálnásy* Károly oly erős vágást kapott homlokára, hogy menten összeesett. A segítők erre a párbajt beszüntették. A párbajra összehívtak adtak okot.

— **Halálhíradás.** *Bécsből* jelenti tudósítónk: *Lovag Blumencron* Lipót, a *Fremdenblatt* felelős szerkesztője,

az osztrák újságírók nesztora, ma reggel kilencvenhat éves korában meghalt. Az elhunyt az utolsó hetekig, amikor megbetegedett, lelkiismeretesen és szorgalmasan töltötte be újságírói hivatását.

— **Özvegy Reich Ignóné született Klug** Zsófia, 66 éves korában meghalt Budapesten. A köztisztviselőben állott urnóban *Réti* Bernát, a *Wodiáner*-féle könyvkiadóhivatal főtisztviselője anyját gyászolja. Tegnap volt a temetés nagy részvét mellett.

— **A tíz fürdőparancsolat.** Akármit is jósol *Faló* Rudolf, mégis csak tartunk a kánikulától, a mikor majd harminc foknyi hőséget találunk árnyékban. Persze, azok a boldog emberek, a kiknek zsebében a végzet megtöltötte szépen kéklő bankókkal, becsomagolnak és vasutra ülnek, hogy valami kedves fürdőhelyen, akár a kárpáti fenyevesek között, akár a Balaton partján, meneküljenek a hőség elől. Ámde sokkal nagyobb számban vagyunk mi, a kiknek meg kell elégednünk azzal, hogy az izzó nap tikkasztó hatását a főváros valamelyik uszodájában paralizáljuk. Föltűnő, hogy ugy azok, a kik a Balatonban fürdőznek, valamint a kik a Duna hűs hullámaiban keresnek enyhülést, sejtellemmel se bírnak a legelemibb fürdőzési szabályokról. Ime tehát a tíz fürdőparancsolat, a melyeket mindenkinek éber figyelmébe ajánlunk.

I.

Ne fürdödjél, ha izgatott a kedélyállapotod.

II.

Ne használj hideg fürdőt, ha hirtelen rosszul érzed magadat.

Vannak aztán fiatal urak, akik az éjszakától elvitatják az alvási idő jellegét, tisztán a mulatság idejének tekintvén; ezek korán reggel hideg fürdőben keresik főfájásuk gyógyulását. Nagyon kellemes lehet ennek a pillanatnyi hatása, de roppant káros következményeket vonhat maga után. Ezeknek szól a harmadik fürdőparancsolat.

III.

Ne fürdödjél átdorbézolt éjszaka után, vagy ha tested erejét kimerítetted; előbb pihenj vagy egy órát!

IV.

Ne fürdödjél, ha sokat ettel vagy ittál.

V.

A fürdőházhoz nyugodt tempóban menj és ne siess!

VI.

A fürdőházban mindenkéltől tudakold meg, hogy milyen mély a víz és hogy hány foka van!

Vannak, akik az uszodában gyorsan levetkőznek és a korlátra támaszkodva órahosszat nézik a fürdőzőket, mielőtt szólnának magukat, hogy ők is beugranak. Ezeknek szól a hetedik fürdőparancsolat:

VII.

Vetkőződjél le lassan, de aztán menj rögtön a vízbe.

Az orvosok véleménye szerint nem kell először is mellünket, fejünket és hónaljunkat megnedvesíteni, mielőtt a vízbe merülünk. Sokkal okosabb a következő tanácsnak engedelmessé válni.

VIII.

Ugorjál be rögtön a vízbe fejfel előre, vagy pedig, ha ezt nem tudod, merülj legalább rögtön egészen a vízbe.

IX.

Ne maradj sokáig a vízben, legkevésbé akkor, ha nem erős és edzett a természeted.

X.

A fürdő után jól törülközzél meg, dörzsöld testedet, hogy a vérkeringést előmozdítsd, öltözködjél gyorsan és tégy valami mértékletes mozgást.

*

Ime, a tíz fürdőparancsolat és annak, aki ezeknek engedelmeskedik, a fürdő nem csupán szórakozást, hanem testi és lelki üdülést fog nyújtani.

— **A fumei cápa.** A fumei cápa ezuttal pórul járt. Tavaly csak *lították*, tavalyelőtt is, mindig csak *lították* és mindig olyankor, amikor derék fumei kollégáinknak egyébként semmi telegrafnál való újságuk nem volt számunkra. Az idén azonban megfogták. Szerencsés halászköz kihúzták a tengerből, agyonverték s most egy hatosért mutogatják. Ezzel aztán vége is legyen a fumei cápának. A nélkül is van mostanság írni való. Csak győzzük.

— **Kegyelet.** A *chislehursti* kastély, melyben *III. Napóleon* szánalmas elhagyatottságban töltötte száműzetése napjait, most játékklub helyisége lesz. A terem, melyben az ex-császár hosszú szenvedés után végre lehunyt a szemét, maholnap majd visszhangzik a játékosok zajától, mert *Eugénia* özvegy császárné eladta egy fél millió frankért.

Nem csoda!

Eugénia császárné jelenlétében ezeltől két esztendővel ellicitáltak egy ajtófélfát, mely telis-tele volt apró rovásokkal. A császár sajátkezűleg jegyezte meg rajta a zsebkésével, hogy mennyit nőtt a fia egy-egy esztendő alatt.

— **A riporterek Rennesben.** A szélrózsa minden irányából *Rennesbe* sereglettek a riporterek, hogy lapjaiknak nyomban hirt adjanak *Dreyfus* érkezéséről. Nehéz munka vár rájuk, mert a hatóságok a legbámulatosabb leleményességgel titkolják, hogy mikor jön *Dreyfus*, sőt mindenféleképpen félrevezetik a Rennesben tartózkodó idegeneket. Az agyafurt riportereken azonban nem lehet kifogni. Mikor már semmiféle módon sem tudták a párisi rendőrség főnökétől kicsikarni a titkot, aki egyedül van informálva a megérkezés napja felől, elszánták magukat a legvégsőre: megszállották a rennesi katonai fogházakat mind a négy kapuját és *reggeltől estig, estétől reggelig* ott állanak. Egy pillanatra sem mozdulnak el a kapuktól. Aki bemegy, vagy kijön a fogházból, azt alaposan szemügyre veszik; akiben olyasvalakit sejtene, akinek szerepe lehet az afférban, azt le is fotografálják. Elparancsolni őket nem lehet onnan, mert a kaputól és a kerítéstől néhány lépésnyire szabad járkelni.

A riporterek odahozták a reggelijüket, az ebédjüket, meg a vacsorájukat. Az első napon még csak ment valahogy. Rendületlenül kitartott mindahány, egyetlen egy sem tagított a posztjától, mert a felülstől félték valamennyien. Amikor elunták az örködést, előkerült a kártya és a sakk; szerencsére pázsitos a térség körül, ott leheveredtek a füben és ülték az időt. De már másnap türelmetlen lett az állapot. Kartell költöttek hát és felosztották maguk között a nap huszonnégy óráját, hogy kik álljanak lesben reggel, délen, este, éjfélnél, hajnalban. Így jól lett volna, ha biztak volna egymásban. Amikor a felváltásra került a sor, már odaszállingóztak egytől-egyig mind, nehogy a soron levők becsapják azokat, akik éppen az őrtállás fáradozalmait pihenik ki.

És most megint együtt vannak valamennyien a kapuk körül. Már negyednapja, hogy szabad ég alatt töltik az éjszakát a riporterek. A sötétség beálltával kettőzött óvatossággal tartják szemmel a kapukat és — *egymást*. Aludni sem mernek, nehogy elszalasszák a nagy pillanatot, amikor *Dreyfus*t beviszik a fogházba, ahol már készen várja egy cella. Ezt így soká nem bírják ki, gondolták magukban a lapudósítók és telegrafáltak ki Londonba, ki New-Yorkba, Berlinbe, Párisba mindenfelé, az újságjaik szerkesztőségéhez, hogy küldjenek kisegítőket, akik résen lesznek, mialatt ők pihennek. Micsoda ehhez az önfeláldozó munkához képest annak az olasz zsurnalisztának a vállalkozása, aki *Vilmos* császárnak római látogatása idején megfogadta, hogy ha török-szakad, meglesi a két uralkodó beszélgetését. Nagy pénzen megvesztegette a királyi konyha egy cselédjét, akinek a tányérokot kellett váltania a német császár mögött a reggelin, fölvette a hűtelen komornyik aransujtásos liberáját és mialatt gondja volt rá, hogy idejekorán elkapkodja *Vilmos* császár elől minden fogás után a tányért, egy szót sem vészett el abból, amit hallott. És a végén, hogy betudja majd bizonyítani a tudósításának igaz voltát, ha majd hivatalosan megőfojják, fogott egy drága tányért és a földre ejtette. *Umberto* király mentegetőzve mondotta vendégének:

— Még nem tanult bele a jámbor, úgy látszik, új cseléd! Másnap megjelent a hasábos tudósítás az olasz újságban. Természetesen a dementi se maradt el és a zseniális riporter kiírta, hogy ő volt az a tányérváltogató, aki eltörte azt a drága edényt. Nem csoda, a tányérváltogatásba nem tanult bele, de annál jobban érti a mesterségét.

A rennesi riporterek, akik most negyednapja pösztolnak a fogház kapui előtt, alaposan tulletek olasz kollégájukon, az ügyetlen tányérváltogatóon.

— **A békésmegyei orvosszövetség.** *Békésvármegye* orvosszövetsége *Zöldy* János dr. megyei főorvos elnököle alatt közgyűlést tartott. Kimondták, hogy a kongresszus elé az egyesület azt az indítványt terjeszti, hogy a közegészségügy az egész vonalon államosíttassék.

INGYEN

és bérmentve küldi képes árjegyzékét utazóbörönd és játékszerekről

FELDMANN ANTAL
verseny-bazára
Budapest, Kerepesi-ut 50/A. sz.

— ... És a hegy eljött Muhamethez! Ott él a Jildiz-Kioszk pompájában Muhamet utódja, a szultán és bármi is történjék a világon, nem lehet rábírní, hogy átlépje a szent küszöböt. Bár érdeklődik események és emberek iránt és kíváncsi a különféle vidékek szépségeire, a keleti ember végzetes nyugalmával és a mindenható autokratának önmagába vetett, hitével elvárja, hogy őt keressék fel mindenek, de ő nem megy sehová. Muhamet nem megy a hegyhez, jöjjön a hegy Muhamethez! És megtörtént a nagy csuda csakugyan: a hegy eljött Muhamethez és pedig a modern technika vívmányainak segédjével. A kinematográf vitte végbe a csudát. Ennek az ördögös szerszámnak nagy bámulója Abdul Hamid szultán, aki legújabbban praktikusan használta föl a zseniális találmányt. Most építik országában a Bagdadba vivő vasutat és a szultán nagyon szerette volna a saját szemével látni, hogy mint készül az ilyen hatalmas alkotás. És noha a padisah nem ment el a bagdadi ország-utra, mégis teljesült a kívánsága. Megbízta egy kinematográfust, hogy a költségek kímélése nélkül fotográfálja le a körülbelül ezeregyszáz kilométer hosszú vasuti vonalat. A produciók majd annak idején a Jildiz-Kioszk császári színházában lesznek. — Így jött a hegy Muhamethez az Úrnak 1899-iki esztendejében!

— **Ünnepelt rendőrtanácsos.** Czajlik Alajos rendőrtanácsost, akit közel tíz esztendő óta állott a III. kerületi rendőrkapitányság élén, a főkapitány a VI. kerületi rendőrkapitányság vezetésével bízta meg. Ez alkalmából az ó-budai polgárság képviselőiben a III. kerületi bizottsági tagok, a kerületi választmány és az elöljáróság együttes gyűlést tartottak, amelyen jegyzőkönyvbe foglalták Czajlik tanácsosnak a kerület és a közbiztonsága körül szerzett érdemeit. A gyűlésből dr. Vég János ügyvéd és dr. Bencez Benő kerületi elöljáró vezetésével küldöttség vitte el a jegyzőkönyvet a távozó rendőrtanácsosnak. A deputációban részt vett dr. Stern József ügyvéd, Kirchner Károly ó-budai plébános, dr. Ott Ádám ujlaki plébános, Mészáros Sámuel református lelkész, Adler főrabbi, Goldberger Sámuel gyáros, Gyulányi Adolf iskolaigazgató és mások. A küldöttség tagjai átadták a jegyzőkönyvet, sajnálatukat fejezték ki a közbecsülésben álló rendőrtisztviselő távozásán, aki a lakosság osztatlan szeretetét és elismerését nemcsak hivatása, hanem társadalmi működése terén is kiérdemelte.

— **Izgalmas tisztújítás.** Csongrádon ma volt a tisztújító gyűlés, amely rendkívüli izgatottság közben ment végbe. A két párt roppant elkeseredéssel ment a küzdelembe. A közdelem elfajulására jellemző a 48-as párt elnökének Ludovai Tóth Jánosnak Ugron Gáborhoz intézett következő távirata:

Csongrádon a szavazóhelyiséget megszállva tartják. A polgárok jogai és élete fenyegetve van. Bánffy-választásnak nézünk elébe. Kérünk sürgős intézkedést a belügyminiszternél.

Ugron e kérelemre eljárt a dologban és táviratban értesítette a csongrádiakat, hogy a belügyminiszter a választási eljárás intézésébe bele nem avatkozhatik, de minden visszaélést szigorúan meg fog torolni.

— **Egy kis ravasz fogás.** A színészkedés ebben az időtájtban már csak erkölcsi sikereket eredményez. Roppantul szépek az előadások, de a színház üres. Künn a természet ölen fujja ki magát a nép s buskomor direktorok válogatnak az arénák ajszaiban a szép sudár növésű fák között, hogy vajjon melyikre köthetnek föl magukat, mivelhogy a nyári szezon rossz tanácsadó. S még a fővárosi vendég se használ. Ez az útkártya pedig feltétlenül beválik től idején. A publikum tovább spriccerzik az eper-fák alatt s a színészek majd hogy meghalnak éhen. Valami ilyes helyzete van a Jeszenszky Dezső színtársaságának is, amely Sopronmegye egyik kis városában játszanék, ha volna kinék. A kassza azonban egyik nap éppen úgy, mint a másikon, két és három forint között váltakozik. Éppen annyi pénzeszecske jön be, amennyit az igazgató ur elcigarettázik, kosztra persze nem igen marad belőle. Akkor aztán ráhatározta magát a direktor ur a fővárosi vendégre. Levitte a Nemzeti Színház egy nagyon szép asszonyát vendéglátóknak. A publikum azonban még se ment színházba. Akkor aztán egy kis ötlete támadt az igazgató urnak. Reggel két nagy aranyos székelt vittek a kellékekhez a színházhoz. Korona is volt mindeniken legalább is tizenegyágú, szép korona s puhák és bársonyosak is voltak a székek, nagyon tekintélyesek. Mindenkinék megakadt rajtuk a szeme. Végre is megkérdezték a direktort.

— Mi az? Valami olyan darabot adnak, ami tele van nagy urakkal?

— Nem.

— Hát akkor hogy illenek ezek a székek a színpadra?

Az igazgató rejtelmesen mosolygott s kiszalasztotta a száján:

— Nem is a színpadra tesszük őket.

— Hát hova?

— A nézőtérre. — S a kérdezősködő föléhez hajolva sugva mondta tovább: — A herceg Esterházyak jönnek el a színházba. De titok, ne adja tovább...

Egy óra múlva már az egész város tudta a dolgot s egy másik óra múlva nem lehetett jegyet kapni estére. S este minden széken ült valaki, még a zenekarba is publikum jutott, éppen csak a két aranyos bársonyszék volt üres. Akkor herceg se jött a színházba, mint az öklöm.

— **Ooska bioklikk.** Kiderült, hogy a bioklikk, még ócska állapotban is kitűnő áruok — Afrikában. A feketék egy ócska bioklikért, még ha le is foszlott róla a gummi, szívesen adnak 800—1000 frank ára elefantcsontot. És aztán nagy diadallal próbálzták megülni az ördög paripáját. Vajjon mit szólnak majd a tevék, a sivatag hajói ehhez az új járóműhöz?

— **Állami telepek.** A csanád-egyházmegyei székeskáptalan a meddőnek bizonyult gazdálkodás folytán a legfőbb kegyurnál engedélyt kért a Temes vármegye területén, *Setancsófalva* határában fekvő, mintegy 4707 katasztrális hold területű ingatlan birtokának eladására. A közoktatásügyi miniszter pártotólaj terjesztette föl a kérelmet legfelsőbb helyre, ahonnan rövid idő múlva leérkezett a kért engedély. Így került árverésre a szántóföldből, legelőből, szőlőből, kivált pedig erdőből álló birtokot, melynek hivatalosan megbecsült értéke 651,442 korona. Az árverés nem vezetett eredményre, amire a káptalan megbízottai a szomszédos községeknek ajánlották föl megvételre méltányos feltételek mellett, de eredmény nélkül. Minthogy más vevők sem jelentkeztek, most a kincstár veszi meg a nagy ingatlant és parcellázní fogja, hogy magyarajku, munkabíró családokat telepítsen arra a vidékre.

— **Felvétel a kanzuli akadémiába.** A cs. és kir. konzuli akadémián a jövő tanévvel több 1300 és 1000 forint alapítványi hely vár betöltésre. A helyekre magyar és osztrák honos ifjak pályázhatnak, akik felvételi vizsgálatot tartoznak tenni. A folyamódásokat a király személye körülí s a közös külügyi miniszteriumokhoz kell benyújtani szeptember 1-ig. Mellékelni kell honossági, oltási, születési és egészségi bizonyítványt. A feltételek: érettségi bizonyítvány, a német és francia nyelv tudása. A felvételi vizsgálat október elején lesz, még pedig a történelemből, a westfaliai békétől az 1878-iki berlini kongresszusig tartó időből, szabad pémét dolgozat, fordítás németből franciára és viszont. Az okmányokat az akadémia igazgatóságához kell küldeni (Bécs, Favoriten-Strasse 15. sz.).

— **Életunt tanár.** Münchenből táviratozza tudósítónk, hogy Wittmann műegyetemi tanár ma agyonlétte magát. A szerencsétlen embert betegsége készítette végzetes tetterre.

— **Házasság.** Révész Sándor bázeai aljegyző, magyar királyi anyakönyvvezető, eljegyezte özvegy Éliás Adolfné leányát: Éliás Hermin tanitónét Győrött. Hirsch Jacques, a Hirsch és Balázs cég beltagja, eljegyezte Schlinger Irma kisasszonyt, Schlinger Fereac nagykereskedő leányát Budapesten.

— **Szerelmi drama a temetőben.** A rákos-ereszturi temetőben ma délután két reménytelen szerelmes dobta el magát az életet. Két család életét dulta föl ez a dráma és a törvényszéki orvostani intézet bonterme megszaporozott két holttesttel, ennyi az egész...

A Hungária-körút 102. számú házban boldogan élt Füstös Sándor házmaster husz éves feleségével, született Fenység Gizellával, akit két évvel ezelőtt vett nőül. A boldogság mindaddig tartott, amíg a háza költözött Stassinó László hivatalos családjaival, feleségével s két gyermekével. Stassinóék ismeretséget kötöttek a házmasterpárral, amiből lassan-lassan nagy barátság fejlődött. Így fel sem tűnt senkinek, hogy Stassinó a szemrevaló fiatal házmasterrel bizalmas viszonyban volt. Végre is Füstös mintegy tíz nap előtt észrevett valamit s leselkedni kezdett feleségére. Megtudta, miért a nagy barátság feleségével és tudára adta Stassinónénak is a tapasztaltakat. Természetesen most már napirenden voltak a veszedelmek, ami a két család között szakadást idézett elő, de csak látszólag. A fiatal asszony a hivatalos szolgálattal titokban ezután is érintkezett, míg végre ezelőtt négy nappal ünnepi ruhát öltött, magára rakta ékszereit s bucsuzás nélkül elment. Így cselekedett Stassinó is. A feleség együtt sirt gyermekeivel a kenyérkeresőnek után, Füstös meg éjjel-nappal kereste elvesztett feleségét. Be is jelentették eltűnésüket, de nyomukra nem akadtak. Végre ma az elhagyott Stassinóné levelet kapott, amelyet férje írt, s szeretője is aláírt. Elmondják ebben, hogy végtelen szeretik egymást, de miután az életben nem lehetnek egymáséi, ma, pénteken délután az új temetőben egyesülnek. Szegény Stassinóné kezét tördelve sietett édes anyjával a temetőbe.

Alig negyed órával megérkeztek előtt, két lővés dördült el a temetőben. A temetőőrök a hang után mentek s rövid keresés után a parion rákad-

tak a szerelmesekre. Mind a kettőnek óriási seb tátongot jobb halántékán. Az asszony még élt, a férfi azonban holtan feküdt kedvese ölében, kezében szorongatva a gyilkos revolvert.

A gyűjtőfogház orvosa, Newirth Dezső, a helyszínerre ment, ahol rövid vergődés után az asszony is kiszenvedett.

Amikor a szerencsétlen Stassinóné megpillantotta vérel borított férjét s a bűnös asszonyt, keserves zokogásban tört ki, végre pedig elájult, s hosszú időbe telt bele, amíg magához tért.

— **A vicinális halottja.** A cinkotai vicinális vágányán ma reggel egy a munkás osztályhoz tartozó negyven évesnek látszó férfi holttestét találták. A szerencsétlen embert, akinek személyazonosságát nem tudták megállapítani, a vicinális vasut gázolta el még tegnap este.

— **Kisiklott tehervonat.** A magyar államvasutak budapesti—predeáli vonalának Tövis és Kapus között lévő karácsonyfalvai állomásán 23-ikán éjjel vasuti baleset történt, melynek híre csak most jutott el a fővárosba. A katasztrófát az okozta, hogy egy tehervonat kisiklott, mert a sinek az egyik átjárónál el voltak törve. A mozdony és öt teherkocsi összezúzódott, a pályatest mellett lévő őfák tövestül kidőttek, a vonatvezető súlyosan megsérült.

— **Little Tich,** a leghíresebb angol komikus egy nappal megelőzta itteni vendég szereplését, és ma utolsósor lép fel Ós-Budavárában. Ma mutatják be ezenfelül a júliusi műsor udonságait, köztük Ghezzi olasz művészt, ki a *Botrány a vendéglőben* című bohózatban tíz személy szerepét játssza villámgyors átváltozással, továbbá Bécsina párisi excentricus énekesnőt, a Du lane Triot és Cordeilly és a Hersleb angol légtornászokat és birkovarseny utáználók.

— **A Telefon Hírmondó a nyári évében.** A főváros és környéke közönségének az a része, amely a nyarat nem töltheti fürdőhelyen, vagy szórakoztató utazással, bizonyára szívesen veszi tudomásul, hogy mulattásáról a holt szezonban is igyekszik gondoskodni a *Telefon Hírmondó*. A beszélő újság ugyanis naponta délután fél 6 órától kezdve a *honvédeknek* hangversenyt közvetíti, este 8 órától 11 óráig pedig felvitelva két *cinyádban* és egy *katonazenekar* játékát lehet hallani a *Hírmondó* kagylóin. E mellett mindennap több kitűnő tárcát, s érdekes különféleket olvastat fel a *Hírmondó* szerkesztősége. Hogy a hírszolgálat a holt szezonban is kifogástalan, azt bizonyára nem kell bizonyítani azok előtt, akik tudják, hogy a beszélő újság a *Dreyfus-ügyről*, a belgiumi és olaszországi eseményekről mily fontos és gyors tudósításokat közöl.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem teielős a szerkesztőség.)

Testgyógyászati műltfőzet.

Tám és járogének, Hessing rendszerű műmellfűzők, műlábak, műkezek stb. kezesesség mellett készíttetnek.

KELETI J., orvos sebészeti műszerek gyárában

Budapest, IV. Koronahérczeg-utca 17.

Répes árjegyzékek ingyen.

Császár fürdő

Előszórakozás helyül gyógy. fürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pomádésványvíz-uzsodákkal, ká- és kádifürdővel, 200 kényelmes lakosztállyal. A legszépséges hely. Prospektus kíváratra ingyen és bérmentve.

BUDAPESTEN.

FŐVÁROS.

(*) **Uj honpolgárok.** Polacek Tamás magánzó, Gerstner Károly főmolnár, Angeli Gusztáv dragonyos-főhadnagy, Goldsteger Sámuel gyáros és dr. Bekker Fülöp Agost ezymeteni tanár tettek ma magyar állampolgári esküt *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester előtt. Goldsteger Sámuel a szegényeknek 50 forintot adott.

(*) **A jogügyi bizottság** ma délután ülést tartott, Lung György tanácsos elnöklése mellett. Tárgyalás alá került az új köztisztviselési szervezetre vonatkozó javaslat, amelyet a bizottság az ügyosztály javaslata szerint fogadott el. Hozzájárult ehhez képpst ahhoz, hogy két *másodosztályú segédírtási* állás szerveztessék, 1000 frt fizetéssel és 350 frt lakaspénzzel. Javasolja továbbá a bizottság, hogy a *köztisztviselési hivatalfőnök részére 600 frt pótlékot* adjon a főváros, mert a működése ezental a jobbpartú részekre is ki fog terjedni. A *Budapesti gyermek-menedék* hely-egyesület azt kéri, hogy a Vecsey-féle leleno-alapítvány 42,000 forintnyi kamatait, valamint a további kamatait is adja ki neki a főváros. A jogügyi bizottság a 42,000 forint kiadását nem találja teljesíthetőnek, de hozzájárul az egész alapítke jövedelmének a kiadásához, de köteles lesz az egyesület az alapszabályait oda módosítani, hogy a leleno-gyermekeket, mindenkor éjjeli 12 és 3 óra között, minden személyes adat be-mondása nélkül, föl kel venni.

(*) **A pénzügyi és gazdasági bizottság** ma délután *Vasútleveles* János tanácsnok elnöklésével ülést tartott. A magyar aszfalt részvénytársaság és a hazai aszfalt részvénytársaság kérvényét adtak be a tanács-hoz, amelyben védelmet kérnek a külföldi aszfalt-társaságok konkurenciájával szemben. *Polányi Géza* a főváros pénzügyi viszonyai szempontjából nem tartja helyesnek a külföldi aszfalt egyenes kizárását. A magyar ipart mindenesetre pártolónak véli, s a főváros hazafias hatóságaira bizza alkalomadtán, hogy mikor s milyen határok között védelmezzék meg a magyar ipart. A bizottság többsége *Polányi* indítványát fogadta el a jövő esztendőre szóló kőrházi költségölirányzatot a bizottság elfogadta. Ezután *Mellé Béla* tanácsiszrő jelentette.

hogy a budai oldal szemétfuvarozására három ajánlat érkezett, amelyek közül, mint legelőnyösebbet, ifjabb Cséry Lajosét ajánlja elfogadásra a közti bizottsági bizottság. Ehhez a pénzügyi bizottság hozzájárult.

(*) **Harminc évi adómentesség.** Az I., II. és III. kerület polgárai több utvonalon újabb harminc évi adómentességet kértek. A mérnöki hivatal azzal a javaslattal terjesztette az ügyet a középítési bizottság elé, hogy a *harminc évi adómentességben* részesüljenek: az Attila-körút, a Szt-János-térig; az Apród-utca és Dübrentey-utca nyugati része, a lánchid-utca és fő-utca keleti része a Pálffy-térig, a Margit-körút a Széna-tér és Török-utca közti szakaszon; a lánchid- és fő-utca nyugati része; a Zsigmond- és Lajos-utca s az ó-budai főtér és kőpart. A középítési bizottság mai ülésén hosszabb vita volt e tárgyban.

Stern József az adómentességet ki kívánja terjeszteni a III. ker. Pacsirtamező-utcaira is.

Zipernovszky Károly úgy látja, hogy a harminc évi adómentességgel nem érjük el azt a célt, hogy bizonyos elhanyagolt városrészek kiépüljenek; mert a hosszú adómentesség csakis a telekspekulánsok előnyére van.

A bizottság elfogadta Scheich Károly javaslatát, kimondva, hogy amíg a városrendezés nem kívánja, az ügy hagyassék függőben.

(*) **Ó-Buda szabályozása.** A középítési bizottság mai ülésén előterjesztésre került a mérnöki hivatal jelentése Ó-Buda szabályozása tárgyában. A szabályozás tárgyai: a Vörösvári-ut meghosszabbítása; a Lajos-utcaán egyenes irányban való vezetése; a Tavasz-utca meghosszabbítása; az aranyhegyi árok vezetése. A bizottság valamennyi szabályozás tekintetében főtartotta a mérnöki hivatal régi terveit, mellőzve a közmunkálat tanácsának a javaslatait.

(*) **Tanítványválasztás.** A tanács Halmos János polgármester elnöke mellett Szabó Károly tanácsos előadása alapján ma tartotta meg a segédtanítók, segédtanítónők és óvónők választását.

A megválasztott *segédtanítók*: Sehr Gyula, Kémény Rezső, Goidics Antal, Máté János, Pósch Oszkár, Zsedényi Aladár, Saueritz László, Osztócs Daniel, Ledniczky Lajos, Saskegy József, Szellő Sándor, Miklós Dénes, Horváth János, Ács Ödön, Müller Rezső, Kóváry Ernő, Stangay Tódor, Terney Ferenc, Emberger János, Langer Géza, Irtzing Imre, Zsigry Géza, Nagy Béla, Dóry Pál, Csillagh Dezső, Vámbéry Lipót, Duffek József, Lendvay Ferenc, Schönvitzky László, Takács János, Szöllösi Géza, Hittig Gyula, Végh Gábor, Ferenczy József, Pétery Gyula, Barsauth József, Lőrincz Dénes, Lázár Kálmán, Alapi István, Kuthy János.

A megválasztott *segédtanítónők*: Hahn Irma, Szabó Gizella, Szabó Erzsébet, Kovács Józsa, Leber Emilia, Petrik Olga, Mennar Aranka, Fischer Frida, Fischer Alice, Berényi Valéria, Horváth Jolán, Sebastiani Amália, Soós Elvira, Devescri Irén, Bidermann Erzsébet, Peller Margit, Komjáthy Paula, Zombory Róza, Ellmann Anna, Schwarz Róza, Stemmer Jolán, Gabler Irén, Vancsik Irén, Jerikoglu Irén, Stankovics Helén, Merno Margit, Pietraszky Aranka, Meguser Mária, Lenkei Emma, Holländer Sarolta, Gluzéky Aranka, Blajesovszky Matild, Gutwald Józsa, Klein Jolán, Pollák Antónia, Leicht Leopoldina, Szende Vilma.

A megválasztott *óvónők*: Lipóczy Irén, Tóth Jolán, Winterstein Hermína, Szacsavay Jolán, Ferenczy Ilona, Bitesky Eleonora, özvegy Novák Jenőné, Stelli Gizella, Gróf Boriska, Kiss Vilma, Szolcsányi Ilona, özvegy Török Istvánné.

(*) **Adókvívítés.** A fővárosi adókvívítés-bizottságok holnap, július 1-én a következő helyrajzi-számú III. osztályu keresetadó javaslatakat fogják tárgyalni: Az I. kerületben a visszamaradtakét; a IV. kerületben 528—531 számig; az V. kerületben az első bizottság 725—731 számig, a második bizottság 1155—66/4—1155—66/10 számig; a VI. kerületben az első bizottság nem tart ülést, a második bizottság 3356—3368 számig; a VII. kerületben az első bizottság 5062—5070 számig; a második bizottság 4369—70/3—4374/c számig; a VIII. kerületben a második bizottság 7203—7204 számig; a IX. kerületben 9301—9308 számig; a X. kerületben a külön meghívottakét.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Utolsó előadás a Vigszínházban.** *Feydeau* hírhedt volt „férj”-e ma este még egyszer elment „vadászni” s utána bezárultak a *Vigszínház* kapui is. Holnaptól kezdve egészen a nyári szinköröké a világ. A lipótkörúti színház megmutatta, hogy voltaképpen nincs saison morte s csak repertoire-darab kell, hogy a nézőtér nyár derekán is megteljen. A *Feydeau*-bohózat utolsó előadásai tett házak előtt voltak s a mai utolsó előadás megéppenséggel olyan sűrűn népes ház előtt folyt le, amely erősen emlékeztetett az évad derekára. Nyilván volt egy kis része benne a „nyilvános záporpróbának” is. A „laikus” közönség ritkán jut ahhoz az élvezettséghez, hogy a színpadot — pongyolában lássa és ilyenkor sokan megragadják az alkalmat, hogy a rejtelt kulisszák mögé egy pillantást vessenek. A *Vigszínházban* is a közönség szemelattára bontották a kulisszákat s már pillanat alatt ott terült el a színpad a közönség előtt a maga leplezetlen valóságában.

ban. Az illúziók világa illúziók nélkül... Aztán neki indult a záporpróba s ez is olyan jól sikerült, hogy a tüzőlők is tapsot kaptak érte. Ez volt az utolsó taps ebben az évadban, amely után kéthavi csönd borult a nézőtérre, amely csak szeptember elsejére válik újra hangossá, amikor a tapsok valószínűleg megint csak *Feydeau* vadászó férjének fognak szólni.

** **Horváth Zoltán tanítványa.** *Színészeti előkészítő iskolának* nevezi intézetét *Horváth Zoltán*, a *Nemzeti Színház* elegáns szerelmes-színésze, aki ma este mutatta be tanítványainak tehetségét az évzáró vizsgálati előadáson. Az intézet címében már jelezve van a jeles tanár módszere, aki nem is akar, nem is tud tehetséget beleoltani a tehetségtelenbe és a kinek célja csak az, hogy tehetséges tanítványainak — mert csak olyant fogad el, — megmutassa a színészet külső eszközeit, a helyes beszéd, a plasztikus mozgás és a szerepfelfogás bevált szisztémáját. A többi csak a gyakorlat és a munka adhatja meg. A mai vizsgálati előadáson ismét meggyőződöttünk arról, hogy *Horváth Zoltán* nemcsak mint ábrázoló művész, hanem mint színészeti pedagógus is kiváló erő. *Czeglédy Róza*, aki a *Szigetvári vértanúk* első felvonásában *Annát* játszotta, gyönyörű alakot és szép organumot hoz a színpadra; *Vig Ernőtől* pár szép meleg akcentust hallottunk; *Dabis Józsefből* igen értelmes színész lesz; *Erős Endre* a bonvivánt, *Fényes Dezső* a komikus szerepkörre készült szép kvalifikációval. Igen csinos hangja van *Hódosi Jolánnak*, *H. Vukovich Aranka* tanítványának, akit igen helyes énekmódrora oktattak, — *Halmi Emiliában*, akinek jövőt merünk jósnóli, elragadó temperamentumot, *Kun Mariskában* pedig komikai tehetséget láttunk. Jóleső egyszerűséggel szavalta el a *Báró és Bankár* *Beregi Lujza* kisasszony Adél tirádit. A vizsgálati előadáson előkelő közönség jelent meg. (G.)

** **Fővárosi Nyári Színház.** A Budai Szinkörben ma este minden jegy elfogyott. Zsufolt ház előtt bucsuzott *Blaháné A. Tolonban*. Minden nótáját megurjálták és a budaiak tömérék virággal kedveskedtek a művésznőnek, akit fölvonások után többször a lámpák elé hívtak. Az előadás egyébként összességében élvezetes volt, méltó a vendégművésznő játékához.

** **A Szulamit Kolozsvárott.** A *Kisfaludy Színház* nagyszerű operáját, a *Szulamitot*, a télen *Kolozsvárott* is előadják. Nagyváradról írják, hogy *Bölcöny* intendáns meg akarja szerezni a darab előadási jogát.

** **A Théâtre de l'Oeuvre.** Hat évi fennállás után, a napokban végleg bezáródtak a párisi *Théâtre de l'Oeuvre* kapui. A színházat *Lugné-Proo* alapította, akit az ideális feltételek vezettek, hogy a párisiak érdeklődni fognak a külföldi színpadi termékei iránt. *Lugné-Proo* alaposan belebukott a vállalkozásába. A *Théâtre de l'Oeuvre* volt az, amely *Isbent* bemutatva a párisiaknak; három darabját is előadta: *Rosmersholmot*, *Brandtot* és *Peer Gyutot*. A külföldi termékeken kívül a színház még a tehetséges kezdő dramatikák színpada volt. S a milyen különös volt a színház műsora, olyan volt a közönsége is. A *Théâtre de l'Oeuvre* nézőtérén a szigorú esztétikus ott ült a kékluzos munkás mellett, az előkelő hercegnő az alacsonyabb fajta demimonde szomszédságában. A felvonások között komoly irodalmi vitaközlések folytak, amelyek néhanapján a — teltlegességre mentek át. *Catulle Mendès* legutóbbi párba a *Théâtre de l'Oeuvre* nézőtérén támadt egy heves íróban-vitából s ebben a színházban támadtak meg egy ízben bonttal a jó, öreg *Sarcey*t. Mindez azonban nem használt: a színház csak ingyenjegyes közönsége volt s *Lugny-Poé*, az alapítója most egy csomó szép emlékekkel és egy még nagyobb csomó adóssággal csukta be színháza kapuit.

** **A Burg-színház jövő évi programja.** A Burg-színház jövő évi programja csaknem teljesen *Kainz* József, az új hősszerelmes egyéniségén alapul. *Kainz* szeptember 4-én lép föl először *A toledói szidónőben*, azután eljátszsa *Sudermann: Morituri* című ciklusának három főszerepét. Majd *Schmitzer: Paracelsusban* a címszerepét, *A zöld kakaduban* *Henryt*, *Hoffmannsthal: A kalandor és az énekesnő* című darabjában a kalandort és *Cyrano de Bergeracban* *Cyranot* fogja játszani. Ujdonsága a jövő szezonnak: *Hirschfeld: Jordán Agnes*, — *Dreyer: Hans*, — *Herzl: Szerettek*, — *Carré és Bühant: Ma Bru*, — *Faber: Egy boldog házaspár*. — *Maria delle Grazie: Az árnyék*, — *Moreau: Lavallotte asszony* című darabjai. Azonfelül lesz egy csomó reppiz. Változatos program, amelyről példát vehetne egynémely hazai intézetünk. Nomina sunt odiosa.

** **Hangverseny-körút.** *Somogyi Mór* zongoraművész, *Somogyi B. Karola* operanékesnő és *Szirmai Imre* július 5-én kezdi meg *Sziascon* hangverseny-körútját a magyarországi fűrdőkön át, érdekes műsorral. *Somogyi Mór* Beethoven, Chopin, Liszt és saját szerzeményeit, többek közt a *Walkürök* rohamát a *Taussig-féle* atratban fogja előadni; *Somogyi B. Karola* Leoncavallo, Meyerbeer és Wagneről énekel több operariát és dalokat, míg *Szirmai Imre* magánjelöneteket, továbbá *Prádel*s és *Ábrányitól* monológokat fog előadni. A művészek fellépése iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

** **A Fővárosi Nyári Színház premierje.** A *Fővárosi Nyári Színházban* holnap, szombaton lesz a bemutatás előadása *Guthi Soma* és *Hegedűs Gyula* *Doktor Selezburdi* című bohózatának. A darabban a társulat legjobb erői böhödnök közre. A címszerepét *Hegedűs Gyula*, a *Vigszínház* kedvelt művésze játssza, a többi szerepben *Margó Zelma*, *Tárnoky Gizella*, *Szakácsné, Jeskó, Krémer, Pataki, Faragó, Fűredi* stb. fognak buzózkodni a darab sikerén. A harmadik felvonásban előforduló *Mindenki érhet baleset* című kuplét *Szofjanovics Jenő* zenésítette meg. Ugyancsak a harmadik felvonásban fog *Hegedűs Gyula* működésbe hozni egy fonográfot, mely egynéhány híres ember kedve nótáját fogja hiven visszaadni. A fölvetéleket maga a kitűnő művész csinálta. A bemutatás előadás iránt mindenfelől nagy az érdeklődés, s ha az előjelek nem csalnak, *Doktor Selezburdi* kaszszadarabja lesz a *Fővárosi Nyári Színház*nak.

** **Strauss Indigó-ja.** *Strauss János Indigó* című operettje abban az új átdolgozásban, amelyről már tettünk említést, az *Au der Wien* színházban a jövő őszi évadban kerül színre. Az operettet *Félic Hugó* zeneszerző dolgozta át.

** **Hangverseny Déván.** A dévai közönség tegnap fényes bucsuzást rendezett távozó alispánjuk, *Hollaky Arthur* tiszteletére, akit nemrég neveztek ki *Udvarhelymegye* főispánjává. Az új megyeház pompás dísztermében (Dévának ez a legszebb középülete *Alpár* tervéi nyomán készült) jelen volt *Hunyadmegyének* egész intelligenciája. A hangverseny este nyolc órakor kezdődött és a program érdekességét *Budapestről* meghívott kitűnő erők közreműködése fokozta. A közreműködők között volt *Ábrányi Emil*, a *Budapesti Napló* belmunkatársa, *Ábrányi-Wein Margit* asszony, az *Opera* művésznője (aki *Hunyadmegyében* született), továbbá *Makray László*, *Cseh Lászlóné* és *Réthy Margit*, a hunyadmegyei tanfelügyelő leánya. *Ábrányi Emil* a programot elmés felolvasással nyitotta meg, majd újabb költeményei közül szavalt el kettőt rendkívüli hatással. *Ábrányi-Wein Margit* asszony *Makray László* három dalát, *Delibes Coppélia*-keringőjét, a *Habanerát* és *Fausztból* az ékszer-áriát énekelte. A bájos művésznőt tündető lelkesedéssel ünnepelte a hallgatóság. A szünni nem akaró tapsra háromszor is adott ráadást s egész sor szebbnél-szebb magyar dalt énekelte. *Cseh Lászlóné* *Makraytól* és *Lisztől*, *Réthy Margit* *Griegtől* zongorázott igazi virtuozitással. Az énekszámokat ifjabb *Ábrányi Emil* kísérté zongorán. Hangverseny után társas lakoma, majd hajnalig tartó táncmultság következett. A budapesti vendégek másnap reggel megtekintették a vajdahunyadi várat, s onnan kocsiokon *Fel-Pesterre* rándultak ki, ahol *Makray László* rendezett a tiszteletükre fényes ebédet a környékbeli földbirtokosság közreműködésével.

** **A Városligeti-Szinkör ujdonsága.** A *Városligeti-Szinkör* most két ujdonságra készül. Az egyik *Anzengrubernek Negyedik parancsolata*, a másik *Hennequinnek A tükör* ur című bohózata.

** **Műkedvelői előadás Zólyomban.** A *zólyomi MÁV* Mozdonyvezetők Köre, több műkedvelő szíves közreműködése mellett a napokban adta elő *Berczik Árpád* *Nézd meg az anyját* című pompás vígjátékát *Jótevény* célra. A sikerült előadás rendezője *Rosenbach József* volt, aki már egy ízben rendezett a nevezett körnek egy szép sikerű előadást. Az előadásban részt vett a város és a vidék színe-java és a *Jótevény* célra csinos összeget juttathat a rendező bizottság. Az előadásban részt vettek: *Falkus-házy Margit*, *Makonyi Vilma*, *Kotzji Ida*, *Inderszt Károlyné*, továbbá *Barnay Ferenc*, *Feldmesser Péter*, *Hegedűs Győző*, *Inderszt Károly* és *Itze Béla*.

** **Rejane asszony körúta.** *Rejane* asszony a jövő évadban megismétli külföldi körútját társulatával. *Brüsszelben*, *Berlinben*, *Münchenben*, *Velencében*, *Genuában*, és *Spanyolország* és *Portugália* nagyobb városaiban fog játszani.

** **Zola Dreyfus drámája.** Angol lapok írják azt a különösen hangzó hírt, hogy *Zola* *Emil Dreyfus*-drámát ír egy *new-yorki* színház számára. A hír szerint *Zola* egy megbízottja, *Gerson*, kötötte a szerződést, amelyben *Zola* arra kötelezte magát, hogy a darabot október végéig elkészíti. A *Dreyfus*-darabra *Zola* már nagy előleget is kapott. Mindez erősen arra való, hogy az angol lapok egy jól kiizlalt színházi kacsát eresztettek utnak.

** **Mascagni legújabb operája.** *Mascagninak*, tudvalevőleg új, újabb és legújabb operái vannak, amelyekre dolgozik. Egy ilyen legújabb operája lesz az, amelyhez *Gabriel d'Annunzio* ígért szöveget. *D'Annunzio* *Ariostonak Orlando furiosójából* meríti a szöveg tárgyát.

** **Szinpadi romantika.** Sok évvel ezelőtt *Verdi* *Requiemjének* első bécsi előadása alkalmával egy bájos, fiatal ál-énekesnő keltett nagy feltűnést, úgy hangzával, mint szépségével. *Waldmann* kisasszonynak hívták. A szép énekesnő kezét pár nappal a *Requiem* bemutatása után megkérte *Villarosa* herceg, de a fiatal művésznő azt felelte, hogy nem megy addig ferjhez, amíg kétszáz ezer lírát össze nem énekel magának. El is érte a célját, aztán a célját, felesége lett *Villarosa* hercegnek. Ennek a „fiatal művésznőnek” a leányát a napokban vezette oltárhoz *Olaszországban Massari* herceg.

Doktor Szeleburdi.

— Szerzők a darabjukról, —

Budapest, június 30.

Tegnap este kilenc órakor történt. Ott ültem az Otthonban, és élvezettel hallgattam Oriornak, a *Tilosban* című bohózat szerzőjének fejtegetéseit „a házasságon kívül született ikrek családjogi viszonyairól,” midőn a telefonhoz szólítottak. Természetesen ott hagytam Oriort, és siettem a telefonhoz.

— Halló! Ki szól?

— Én vagyok, kérem ássan: a *Vigszínház* portása.

— Mi tetszik?

— *Duchotel* ur kéreti, sziveskedjék azonnal a *Vigszínházba* jönni.— *Duchotel?* ... *Duchotel?* ... Ki az a *Duchotel*?

— Hegedüs Gyula ur: A férj, aki vadászni jár.

— Vagy úgy? A szerzőtárs? ... Megyek.

Hm. Vajjon mit akarhat tőlem Hegedüs a premiére előtt való estén? ... Csak nem akar betegot jelenteni? Hiszen ő játsza a Doktor Szeleburdi címszerepét! No még csak az kellene!

Kocsira ültem és rohantam a *Vigszínházhoz*. Éppen a második felvonás után toppantam be az öltözőbe. Hegedüs nem sietett.

— Baj van, öreg!

— Mi történt? ... Csak nem ...

— De igen ...

— No szépen vagyunk! ... Beszélj! Ne tedd próbára türelmemet!

— Megfeledezünk arról, hogy a *Budapesti Naplóban* nyilatkozunk kell a darabról.

Füllélegzettem.

— Tehát csak ez a baj? ... No hallod! E miatt ugyan végig élvezhettem volna Orior szellemes fejtegetését.

— Kérlek! Az olvasó közönség lázas kíváncsisággal várja a mi nyilatkozatunkat. Minden szerző ir a maga darabjáról. Jókai... Feld Mátyás ...

— Akkor hát nyilatkozunk mi is. De vajjon mit írjunk?

— Éppen ezt akarom megbeszélni veled.

Megengedtük, hogy a fontos megbeszélésnél Moricot (*Góth*) és Cassagne (Szerény) urak is jelen lehessenek.

Moricot, aki a harmadik felvonásra készült és a tükör előtt köhögött, szörnyűködött, mosolygott, furesánál furesabb grimaceokat vágott, majd hajfürtjeit gondosan költői rendtelenségbe illesztette, úgy tett, mintha éppenséggel nem érdekelné a dolog. Ügyet sem vetett ránk. Cassagne ellenben érdeklődött irántunk és mielőtt megkezdte volna a társaszerzői eszmecsereit, határozati javaslatot terjesztett elő:

— Fiúk! Olvastam a bohózatot. Irjátok meg az én felelősségemre, hogy a darabnak zajos sikere lesz. Hogy is ne! Egymást érik benne a mulatságos, kacagató jelenetek és aki nem akar szemrehányást tenni önmagának, siessen Budára — jegyet váltani.

Hegedüs: (Hálsán kezét szorit Szerényvel.)

Góth: (Idegesen köhög.)

Hegedüs: (Rárvall Góthra) Mit jelent ez a gyony köhögés?

Góth: Azt jelent, hogy kerüljétek az üdiesériádát. Végre is, a darab megbukhatik.

Szerény: De csak le nem ránthatjuk!

Góth: Miért ne? ... Csak egyszer, egyetlen egyszer látnék már egy elfogulatlan szerzőt! ...

Hegedüs: Ez a Moricot nagyon gomba!

Góth: No irjátok semmit, fiam. Hagyjátok azt a kritikuskra ... Hah! Csöngetnek! Kezdődik a harmadik felvonás! ... (Egy utolsó pillantást vet a tükörbe, haját fölborzolja, becsületesen kiköhögi magát, és elrohan.)

Szerény: (Hosszabb szünet után) Meggondoltam a dolgot. Góthnak igaza van.

Hegedüs: Azt hiszed ... Ám jól van! Irjuk meg, kedves bajtárs, hogy nem irunk semmit.

Ime, ezek az előzményei az alábbi nyilatkozatnak, amelynek szives közzétételét kérjük:

Tiszelt rovatvezető ur!

Bocsásson meg, hogy megiszteltő felhívásának nem tehetünk eleget; de hát a szerénység tiltja, hogy jót írjunk a darabról; rosszat pedig nem mondhatunk róla, először azért, mert a darab — szerény véleményünk szerint, — csakugyan jó; másodszer azért, mert Doktor Szeleburdi a mi első gyermekünk, akik csak dédelgetni, becézgetni tudunk ... Jöjjön el a bemutatás előadására. Ha jó a bohózat, dicsérje meg; és ha rossz, akkor rántsön le kegyetlenül. El vagyunk készülve a legrosszabbra ...

De a legjobbra is ...

Gúthi Soma.
Hegedüs Gyula.

EGYESÜLETEK.

(A tüdőbetegek szanatórium-egyesülete) ma dr. Korányi Frigyes elnökle alatt igazgató választmányi ülést tartott. Tudomásul vette a választmány, hogy a főváros a szanatórium részére 24.000 négyszögöl területet ajándékozott az első kerületi erdő-dűlőben. Bejelentésre került, hogy *Czigler* tanár és *Bobula* építészvállalkozó ajánkoztak, hogy a szanatórium terveit teljesen díjtalanul készítik el. Az ajánlatokat kiadták az egészségügyi bizottságnak. Dr. *Kuthy* Dezső jelentést tett a berlini tüdővész-kongresszusról. A kongresszuson egy német tanár előadást tartott a tüdővész terjedéséről és megállapította, hogy Magyarország az első Európában a tüdővész betegek sokasága tekintetében. Különösen a magyar Alföldön terjed a betegség és a magyarságot pusztítja. Ezután *Korányi* tanárt megválasztotta az igazgató-választmány az egészségügyi bizottság elnökének és a helybizottságba beavasztották bárót *Malcomes* Gizellát, *Harkányi* bárónt, *Schwarz* Bélánót és *San Marco* hercegnét, született *Nákó* grófnót. A pénztáros kimutatása szerint a pénztárba befolyt 78.587 forint, jegyzetetett 112.598 forint. Legújabbban adakoztak: *Dürner* Gusztávné 100 forintot, gróf *Apponyi* Albertné 20 forintot, *Herzog* Péterné 500 forintot és *Losonczy* Mihályné 100 forintot.

SPORT.

*. **Botrány a versenypályán.** Mintegy három hét előtt a *Nemzeti Kerékpár Egyesület* versenyén a csömöri versenypályán a *Condor kerékpár egyesület* több tagja inzultálni akarta *Papp* Ferenc bajnokot. A megbántott *Papp* Ferenc ügyét azok a sportegyletek, melyeknek tagja, magukévá tették és szigorú intézkedéseket tettek a *Condor kerékpár egyesület* ellen. A *Magyar kerékpáros szövetség* elnöksége azonban *Papp* Ferencet találta bűnösnek és kizárta a szövetséges egyletek összes versenyeiről, míg az inzultáló kerékpárosokat részben megintette, részben pedig felmentette. *Papp* Ferenc megfélebbezte az ítéletet a szövetségi tanáshoz, amely *Szemere* Attila elnökle alatt július 22-ikén este kilenc órakor a *Metropole*-szálló különtermében kizárólag ez ügyben rendkívüli ülést tart.

*. **Futtató tenorista.** *Reszke* János, a jeles tenorista akar most a turfról visszavonult *Lebandy* Róbert örökébe lépni. A dalos sportsman ugyanis egészen internacionális versenyistálló-tulajdonossá nőtte ki magát, amennyiben futtat már Oroszországban, nálunk, legújabbban pedig Németországban alapít versenyistállót. Eddig azonban csak az ambíciója nagy, a szerénysége elég kicsiny, mert igen kevés versenyt nyer, úgy hogy félős, hogy amit a hangjával keres, a lovain odavesztí.

*. **A Princesse of wales stakes.** A világ egyik legnagyobb versenydíja dőlt el tegnap *Newmarketben*: a 10.000 font sterlinges *Princesse of wales stakes*. A nyertes *Flyng-Fox*, a „two thousand” és a *Derby* nyertese, amelyhez fogható jó ló talán *Ormonde* óta nem futott a világon. 59½ kiló óriás teherrel galoppozta le kortársait és a nálánál idősebb crackeket. Második *Royal Embleme*, harmadik *Ninus* lett.

*. **Karlsbadi loversenyek.** Holnapután nyílik meg a híres világfürdő a most épített versenypálya. Tekintve azonban, hogy a versenyekre csak *Karlsbadban* üdülő gyomorbeteg sportsmanek neveztek lovakat, az elég szép díjakért igen kevés ló fog futni. Legfeljebb a *Sprudel* handikap gyűjthet több lovat a starthoz, sőt ezeknek a kvalitása sem hogy kívánni valót. A meeting főszámai, az *Eger-díj* és a *karlsbadi díj* csak kedden és csütörtökön következnek, ámátor már ma lefutottnak tekinthető mind a kettő, az előbbi *Cidnek*, az utóbbi *Bohónak* a győzelmével. A versenytér ünnepélyes megnyitására *Franzensbadból* *Karlsbadba* érkezett a svéd királyné, továbbá *Frigyes főherceg* a feleségével.

*. **Alagi loversenyek.** Az alagi pályának, mely kora tavasztól késő őszig nem hagyja pihenni a sportsmaneket, holnap jelentéktelen napja lesz ugyan, az urlovakok még sem lesznek híjjával közönségnek, mivelhogy ezen a napon, az egyetlen *Sandown Parktól* eltekintve talán egész Európában nem igen van másutt verseny, mint *Alagon*. Ha nincs *Királydíj* vagy *Derby*, jó a sportsmannek a *Park* handikap meg a *Lelény díj* is, és az a pár kisebb verseny a zászlók közt, melyben egy-két gátló vagy stoepler mérí össze fogyatékos erejét. De ha nem is lesznek nagy díjak holnap, a sportsman mégis fog bizonyára érdekességet találni a versenyekben, hiszen lovak futnak itt is, akár csak a *Királydíjban*, s a totalizátor is éppen úgy fizet, akárcsak *Budapestben* vagy a *Freudonában*. Mástkülönbem nem lesz érdektelen holnap a nyári akadályverseny, még akkor sem, hogy ha csak *Ossi*, *Marasca* és *Pletyka II.* fut érte, mert mind a három meglehetősen egyforma kilátással áll a starthoz. A teherviszonyok mindamellett *Marascának* kedveznek. Sok ló fog futni a *Park*

handicapban, de akármennyi is fut, főképpen a *Geist* és *Orssich-istálló* tarthatnak számot a díjra. Az előbbinek *Remény*, *Orssich* grófnak *Mesébe* való a legjobb crackje. *Apollonia* kis terhével még csinálhat meglepetést. Nem kis fieldje lesz a gátversenynek sem, sőt ha *Dolly*, *Mesébe* való, *Plaisirchen* és *Ravasz II.* mind kiállnának, a *finish* elég érdekes lenne. Ez esetben *Dolly* és *Ravasz II.* lenne a legjobb. Az utolsó futás a *Lelény-díj*, ebben gróf *Eszterházy* Bélának van feltétlenül a legjobb kilátása, akár *Fenfeldivel*, akár *Mordánnyal*. *Consort* és *Geist* Gáspár lovai komoly ellenfelek. A holnapi nap tippje a következők:

I. *Remény*—*Apollonia*.II. *Dolly*—*Ravasz II.*III. *Mesébe* való—*Geist-istálló*.IV. *Marasca*—*Ossi*.V. *Geist-istálló*—*Brangäne*.VI. *Eszterházy-istálló*—*Geist-istálló*.

*. **A beszélő ujság az alagi loversenyekről.** Holnap (szombaton) az *alagi loversenyek* eredményeiről a *Telefon Hírmondó* már a *délutáni órákban* részletes tudósítást fog felolvasni. Így tehát azok, akiket egyéb elfoglaltságuk visszatart attól, hogy a versenyterre kimenjenek, a *Hírmondó* révén szerezhetnek leggyorsabban tudomást az *Alagon* történetekről.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Splényi—Engel-ügy.** Egy könyvomas hire alapján megirtuk, hogy a báró *Splényi* Ödön ellen megindult bünvádi eljárás folyamán *Oláh* András vizsgálóbíró befektette a törvényszék által elrendelt pót-előnyomozatot is és az ügy aktái az ügyészhez kerültek, ahol *Geguss* Gusztáv főügyész helyettes az előnyomozat alapján azt indítványozta, hogy báró *Splényi* Ödön ellen az eljárás megszüntetendő. A törvényszék vádtanácsa *Zsitvay* Leó elnökle alatt tárgyalta az indítványt és *Langer* Jenő bíró előadása alapján azt határozta, hogy az ügyet további pótnyomozás végett visszaküldi a vizsgálóbíróhoz. A *Magyar Híradó* szerint ezzel szemben *Geguss* főügyész helyettes azon az állásponton van, hogy az eljárás már az előnyomozat mai stádiuma mellett megszüntetendő és ezért a törvényszék végzése ellen, amely a további nyomozatot rendelte el, a táblához felebbezett. Az iratokat most sürgősen felterjesztették a királyi táblához.

§§ **Az aradi adóhivatali sikkasztás.** *Aradról* táviratozza tudósítónk: Az itélkezést az adóhivatali szezéder forintos sikkasztási pörben a vádlott ellenőr, *Czelegyér* Mihály, súlyos betegsége miatt elhalasztottak. Ma délelőtt az ügyész elmondta vádbeszédét, délután pedig a védő tartotta meg három óra terjedő vádbeszédét. Utána a vádlott, aki tüdőbeteg, felolvasta védekezését és mély szánalmat keltett a hallgatóságban. Este kilenc órakor felolvasták az ítéletet, mely a vádlottat bűnpárólas, hamisítás és magánokirathamisításért négy évi börtönnel sújtja, amelybe be van tudva a három évi és két havi fogsága. Az ítélet felebbezett.

§§ **Gondnokság alá helyezett gróf.** A budapesti polgári törvényszék ma *Apáthy* bíró referálása alapján gondnokság alá helyezte ifjabb gróf *Bánffy* Miklóst. A fiatal gróf kotekezése tulment jövedelmei határára és így történt, hogy ma már 200.000 forintra rugó adósságai vannak. Hogy ügyeit rendezhesse, maga kérte atyját, gróf *Bánffy* György fő-ajtónállót arra, hogy helyeztesse gondnokság alá. A gróf teljesítette fia kívánságát és a törvényszékhez fordult, amely elég okot látott a gondnokság alá helyezésére.

§§ **Két testvér.** Egy vászonnadrágerért meg egy darab ócska vasért került a törvényszék elé *Losser* György és *István*. Mentségükre csak ennyit hozott fel az idősebbik, aki tizenöt éves:

— Levegőből nem lehet élni.

— Hát nem tanultatok semmi mesterséget? — kérdezte *Czárán* elnök.

— Semmit.

— Élnek még a szüleitek?

— Anyám már régen meghalt, az apámat nem láttam nyolc éve, — felelt a fiatalabbik, a tizenégy éves *István*.

— Hol lakik az apád?

— Nem tudom.

A törvényszék az idősebb fivért nyolc havi börtönnre (ebből hat hét kitöltve a vizsgálati fogsággal), a fiatalabot egy havi fogságra ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltötnék vett és szabadlábra helyezését rendelte el. Az ítélet kihirdetése után megint az idősebb fivér szólalt meg:

— Tekintetes törvényszék, megnyugszunk az ítéletben, de mi lesz az úcsémmel most, ha kikerül innen. Hisz szállása sincs.

Czárán elnök a rabsegélyző egyesülethez utasította *Losser* Istvánt, ahol majd székelyben részeseitük.

§§. A szobelyi méregkeverők. *Temesvárról* táviratozta tudósítónk. A mai napot esti fél nyolc óráig a vád- és védbeszédnek vették igénybe. *Gotth Ferenc* ügyész egész délelőtt beszélt és gyilkosság miatt emelt vádat az összes vádlottak ellen, kivéve *Korint*, akit bünrészességgel vádol; *Nikodémus* ellen, aki mindkét férjét megmérgezte kötélt általi halált kért. Délután dr. *Braun Zsigmond*, dr. *Junkert Mátyás*, dr. *Haján Frigyes*, dr. *Fáy Ignác*, dr. *Jakovits Mladen*, dr. *Czege Péter* és *Szulo Ernő* tartottak védbeszédet. Az ügyész replikája végén azt indítványozta, hogy *Mayer* körorvos ellen, akinek az eljárásában súlyos fegyelmi vétséget lát, a felettes hatóságnál tegyék meg a kellő lépéseket az iratok áttételével. Minthogy a tárgyalást vezető *Joanovits* táblabíró családi gyász érte, az ítéletet vasárnap délelőtt hirdetik ki.

TÁVIRATOK

Temesvár, június 30. A *Gungis Márton* és fia butorgyár és műasztalos-cég ma csődöt mondott. A passzívák 150.000 forintot tesznek ki, az aktívák a legjobb esetben 100.000 forinttal érnek föl. A hitelezők főképpen bécsi pénzüzetek és butorgyárosok.

Berlin, június 30. *Lucanus* ma a csatornaügyi bizottság ülése után a képviselőházban fölkereste *Miquel* s hosszasan tanácskozott vele, majd *Trauenmünde*-be utazott, hogy a császárnak jelentést tegyen.

Politikai körökben azt beszélik, hogy *Miquel* állása megrendült, mert nem tartják olyan erős kezű államférfiúnak, aki képes volna az általános választásokat keresztülvinni. Hír szerint a csatorna-törvényjavaslat elfogadása biztosítva van.

Leköszönt előjáróság.

Zára, június 30. A július végén tartandó raguzai községi választások törvényességének biztosítására elvették a községtől a réa ruházott választási ügyeket. Erre a községi előjáróság, amelynek élén báró *Gondola* áll, 12 községtanáccsal, a szerb és az olasz autonóm párt biveivel lemondott és helyének betöltéséig sem akarja végezni a szolgálatot. A raguzai községi képviselőtestület ennek következtében feloszlatták és a községi ügyek vezetésére *Nasso* helytartósági tanácsost küldték ki.

Liberálisok és keresztény-szocialisták.

Triest, június 30. A keresztény-szocialisták tegnap délben kirándulást rendeztek a tengerre. A liberális ifjuság elhatározta, hogy a mulatságot megzavarja. Amikor a kiránduló társaság elindult, körülbelül háromszáz ember verődött össze, akik a keresztény-szocialistákat szidták és csufolták. A rendőrség azonban szétoszlatta a csődületet. Az érkezéskor is terveknek tüntetés, de a rendőrség kiűrtette a mólt és a rivát. A szabadelvi ifjuság néhány szociáldemokratával egyesülve, összegyűlt a közelben és énekelt. A rendőrség szétoszlásra szólította fel őket, de mivel nem engedelmeskedtek, többeket letartóztattak és a csődületet újabb összetűzés nélkül szétoszlatta. Letartóztattak tiz embert, akik közül hármát följelentettek a bíróságnak.

A francia képviselőházból.

Páris, június 30. A képviselőház mai ülésén *Millavoje* az iránt interpellált, hogy *Millerand* kereskedelmi miniszter mily módon szándékozik a szocialista elméleteket alkalmazni. A kereskedelmi miniszter kívánságára a képviselőház az interpelláció tárgyalását 357 szavazattal 165 ellenében egy hónapra elhalasztotta.

A képviselőház azután 319 szavazattal 174 ellenében elfogadta *Viviani* indítványát, hogy a nők, kik a jogtudomány licenciáusai, ügyvédi gyakorlatot folytathassanak.

Bismarck Herbert.

Berlin, június 30. A császár meghívta *Bismarck* Herbert herceget a lübecki regattára. Azt hiszik, hogy a császár *Bismarck* Herbertet belügyminiszteré akarja kinevezni.

A hágal konferencia.

Pétervár, június 30. A *Petersburgszkija Vjedomoszt* a hágal békekonferenciáról ezt írja: Noha úgy látszik, hogy a konferencia elé terjesztett kérdések egyikére nézve sem értenek egyet a delegátusok, mégis bizonyos, hogy a konferenciának fontos és jótékony következményei lesznek, még ha nem lesznek is rögtönös eredményei, mert a háboru elvét magát idelámasan megingatták. Minden eszmének bizonyos dídó kell, hogy megérjék, és hogy az emberek megértsék. A konferenciának a választott bíróságok kérdése körül folyó tanácskozásai fölöttébb tanulságosak. Eddig azt állították, hogy a választott bíróság intézményének csak erkölcsi hatalma van, de nincs fizikai, tehát nincs semmi hatalma. Maza

az a tény, hogy a hatalmasságok többsége a választott bíróság mellett foglalt állást, azt bizonyítja, hogy ez a felfogás le van győzve, hogy az erkölcsi hatalom kezd fölülkerekedni és győzni fog a fizikai hatalom fölött, amint már győzött a bírósági kintások fölött. Ami lehetetlennek látszott, lehetővé vált. Ez lesz a sorsa a választott bíróságok eszméjének is.

Hága, június 30. A békekonferencia első bizottsága ma az albizottságnak az orosz megbízott javaslatáról szóló jelentését tárgyalta és a következő határozatot hozta:

A bizottságnak a nézete, hogy azoknak a katonai terheknek a korlátozása, amelyek most a világra nehezdednek, az emberiség anyagi és erkölcsi jólétének növelésére felelő kivanatos. A határozatot mind a szárazföldi, mind a tengeri felszerelésre alkalmazni kell. A jelentést a konferencia elé fogják terjeszteni.

Porosz herceg Japánban.

Jokohama, június 30. *Henrik* porosz herceg a *Deutschland* vezérhajón ideérkezett és mindjárt tovább utazott Tokióba, hogy a császárt meglátogassa. A herceget egy japán hajóraj üdvözölte az itteni kikötőben.

A spanyolországi lázongás.

Madrid, június 30. Hivatalos jelentések szerint Saragossában tegnap tiz katonatisztet, számos katonát és csendőrt megsebesítettek. A sebesült polgárok számát még nem tudják. A kormányzó jelentése szerint ma reggel egy polgárember elesett, kétt pedig súlyosan megsebesült. A fölkelők folyton az utakat járják, melyeknek minden útját zárva van. A lóvasut sem közlekedik. *Délben* a gyalogság fegyvertüzével hallatszott.

A magántávíratok még sokkal aggasztóbban szólnak. A szenátusban gróf *Almenas*, a kongresszusban *Robledo Romero* megtámadták a kormányt a forrongások miatt. *Silvela* miniszterelnök azt válaszolta, hogy bár a kormány nem idegenkedik attól, hogy elfogadjja a pénzügyi tervezet módosítását, melyet a parlament meg fog szavazni, de az *ulca fenyegetései előtt nem hajol meg*. Amit a kormány és a kortoz a pénzügyi kérdésben egyértelműleg határozni fog — az kétségtelenül meg is fog történni.

Madrid, június 30. Legnagyobb a veszedelem Saragossában, ahol a forrongás kezdődött. *Silvela* eleinte azt jelentette a királynak, hogy a mozgalom jelentéktelen és felületes. Ma már azt kénytelen a kormány mondani, hogy a rendet fenn fogja tartani, ha száz és száz holttest fedné is az utcákat.

Khina.

London, június 30. A *Times*nak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: Az angol ügyvivő szerdán *Salisbury* lordnak egy táviratát adta át a cungli-jámennek, amelyben az angol miniszterelnök kijelenti, hogy az északi vasut angol főmérnökének, *Kinder*nek elbocsátását *Anglia komoly esznek tekintendé*. Az elbocsátás kérdését ennek következtében bizonytalan időre elhalasztották. A cungli-jámen a pekingi szindikátusnak jogot adott a sanszi-honani vasut építésére és a Jangce völgyével való vasuti összeköttetés kiépítésére.

Az angol ügyvivő a kveicsaui kormányzó elbocsátását követelte, mert nem fogták el *Flemming* hittérítő gyilkosait. A cungli-jámen azonban ezt a követelést kétszer visszautasította.

Berlin, június 30. A kiao-esaui kormányzóságtól néhány nappal ezelőtt jelentették, hogy a Kiao-Csau és Veihe között készülő vasutvonal mellett fekvő *Kaumi*ban erőszakos és ellenséges viselkedésü csapatok megtámadták az előmunkálatokat végző németeket. *Kaumi* annak a zónának határain belül fekszik, ahol a németek jogot nyertek az átvonulásra s a hol szerződés szerűleg khinai részről semmiféle intézkedés nem eshetik meg a németek hozzájárulása nélkül. A hír vételekor az akadályok elhárítására *Kaumi*ba azonnal egy század német katonaságot küldöttek, mely a várostól délnek fekvő *Ti-Tung* falu környékének völgyeiben mintegy 300, ágyúkkal fölfegyverzett khinait talált, kik fegyvertűzrel fogadták őket.

A falut földültük és kilenc khinait megöltek. Miután pedig a környék többi körültekő falva is hasonló védelmi helyzetben van, a kiao-esaui kormányzó segédcsapatokat küldött. Újabb hírek szerint a khinaiak már nem szegülnek ellen. *Kaumi*t a németek megszállották.

A pestis.

London, június 30. A *Reuter*-ügynökségnek jelentik Kairóból: A pestises betegek száma Alexandriában eddig 47 volt. A betegek közül 18 meghalt, 15 pedig meggyógyult. Az utóbbi 8 nap alatt tiz új megbetegedés fordult elő, amelyek közül három halálos kimenetelű volt, három beteg pedig gyógyultan boosítottak el. Másutt Egyiptomban nem fordult elő pestises megbetegedés.

A szerb-török határviillongás.

Belgrád, június 30. A hivatalos lap mai száma a következő kommunikét közli:

Minthogy a szerb déli határon legutóbb történt viillongások alkalmából Konstantinápolyból valótlan híreket terjesztettek az európai sajtóban a szultánnak a királyhoz intézett állítólagos táviratáról, holott a király a legutóbbi határviillongások kezdete óta egyetlen táviratot sem küldött a szultánnak, a királyi kormány lépéseket tett a portánál ily hírek terjesztése ellen és megkérdezte, vajjon a forrás, melyből ezek a hírek származtak, hivatalos jellegű volt-e. A török külügyminisztérium megerősítette, hogy ilyen távirat nem létezik és egyuttal itt ugy *Tovfik* basa berlini nagykövet, valamint a konstantinápolyi követség útján is kijelentette, hogy az említett hírek sem a portától, sem közegeitől nem származnak és hogy a porta nem küldött ilyeneket külső diplomáciai képviselőivel.

A transvaali kérdés.

London, június 30. *Samuel Smith* kérde, vajjon a kormány, tekintettel a Hágában tett angol választott bírósági javaslatokra, szándékozik-e a transvaali kérdésben valamely választott bírósági módozatot javasolni, mely meg elismeri Anglia szuverenitását, részrehajlatlan ítéletet ígér minden vitázó pontot illetőleg. *Balfour*, a kinestár első lordja, azt válaszolja, hogy korai volna nyilatkozni arról, hogy mily javaslatokat tehet a kormány és irányban. Egyik barátságos hatalom közvetítését azonban már visszautasította. (Zajos tetszés a kormánypárton.)

Török-bolgár egyezmény.

Konstantinápoly, június 30. A bolgár kormány a határ hatásosabb védelme tárgyában a portával kezdett, de a szófiaai kormányváltozás miatt félbeszakadt tárgyalásokat újra folytatnata tette és az orosz-török és a szerb-török határegyezményen alapuló tervezetet terjesztett a porta elé.

Közgazdasági táviratok.

Prága, június 30. *Rumburg*ból jelentik, hogy az ottani butorszövetgyárosok gyűlést tartottak és egyhangulag elhatározták, hogy a pamutárak tartós emelkedése és a megfelelő pamutcikkek árának csökkenése miatt július 1-től kezdve összes gyártmányuk árát emelik. A gyapoteikkek árát 5%-kal, a gysapjukiket 10%-kal és a kamngarnocikket 15%-kal emelik.

Berlin, június 30. (*Gabonapiac*.) Mérsékelt követelések mellett kifejlődött a vételkedv, ugy hogy buza és roz 1/4—1/2 márkával drágább volt, mint tegnap. Zab tartózkodó. Az idő esős.

London, június 30. (*Gabonapiac*.) Irányzat általában nyugodt. Buza 6 d.-vel, liszt és zab 3—3 d.-vel olcsóbb. Repceolaj 22 sh. 1/2 d. (eladók). Behozatali mult hétfő óta: buza: 50.000 qu., árpa: 7000 qu., zab: 50.000 qu. Időjárás: szép és meleg.

Berlin, június 30. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyjárdék —. —. Magyar koronajárdék —. —. Osztrák hitelrészvény 231. —. Osztrák-magyar államvasut 147.50. Déli vasut 32.75. Északnyugati vasut —. —. Elbavölgyi vasut —. —. Orosz bankjegy készpénz 216.10. Buschtiehradi —. —. Orosz bankjegy —. —. (Ultimo.) Lombard —. —.

Frankfurt, június 30. Árfolyamok júliusra. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 238.60. Osztrák-magyar államvasut 147.40. Déli vasut 32.40. Osztrák arany —. —. Olasz járadék 94.50. Laura-kohó 273.50. Harpeni 206.45. Discont 199.65. Alpési —. —. Bécsi bankgyesület —. —.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

U. S. Füzés-Abony. 1. Tiszta vízzel vagy olajjal. 2. Folyamodni kell a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez s a kérvényhez mellékelni kell a születési, tanulmányi, szegénységi és orvosi bizonyítványokat.

Szegzárd. Annak a lapnak talán más lesz a címe. Mert *Londoner Zeitung* című újságról semmiféle adatot sem találunk a bel- és külföldi hírlapok és folyóiratok jegyzékében.

Falu csufja. *Hont*. Képes levelezőlapokat gyűjteni éppenséggel nem illetlen dolog. Mindenesetre okosabb, mint éretlen gyerekek udvarlásait hallgatni. Az sem baj, ha egy fiatal ember, aki önnök rokona, hozzájárul a gyűjtéshez. Azt azonban semmiesetre sem tartozik tenni, hogy az, akár a rokonság címén is, gorombáskodjék önnel. Ha ilyen levelezőlapot kap, mutassa meg az atyjának vagy bátyjának, azok majd becsületre tanítják a vakmerőt.

Trombadivento. *Pekár Gyula* kollegánk két hónapig szabadságot élvezti, addig tehát túrlémet kérünk. Levelet elöttük a számára.

Berlin és Rakos-Palota. *Pekár Gyula* szabadságon van. Mihelyt hazajön, válaszolni fog.

P. S. Zenta. *Millöcker Károly Szegény Jonathán* című operettét 1891-ben adták először a Népszínházban.

KÜLÖNFÉLEK.

A Sfax utja.

Repül az oceánon a hajó,
Diadalmasan, büszkén szárnyaló.

Árbóca mellett megtört, öreg ember, —
S körötte lázong, s zugni kezd a tenger:

„Melyet röpit hullámaink dagálya:
Az Igazságot viszi ez a gölya.

Az Igazság céljához mikor ére?
— Ragadjuk le a tenger fenekére!

Paskoljuk szírthez, míg csak roncsa lesz —
Az Igazságnak sorsa mindig ez!...“

S a Sfax utasa két karját kitarja
És könye perdül a haragos árba:

„Ellenem esküdött a szörnyű ármány,
Elevenen a kárhozatba zárván.

De szent hitemben én meggyőzhetetlen,
A börtönajtót egyre feszegettem.

Ránehezdedek kegyetlen a zárra —
S az mégis föl pattant — az Ur szavára!

S most végre nyugszik és üvölt a gagszág:
Hogy láncom újra rám kovácsolhassák.

Hogy tombol a sok vérszomjú brikék:
Hogy mártírságom nem volt még elég!

Még most is átkot szórnak ők reám —
S nekik segitnél, örök oceán?

Ki végtelen vagy, mint az Ég kegyelme:
O vigy hazámba, vigy a győzelemre!“

Igy szól az ősz: a negyvenéves agg.
S vidám derüvel elsímúl a hab.

Elnémul az oroszlan-torku hullám.
Aranysugár tör át az ég boruján.

És lágyan zsonganak csak a szelek —
Mert jobb a tenger, mint az emberek...“

Sas Ede.

+ A miniszter varkocsa. Japánországban a napokban nagy veszedelemben forgott az egyik miniszter copfja. Valami kert mulatságon jelent meg a miniszter a herceg és hercegnő kíséretében, amikor hirtelen néhány kardos menyecske toppant előbe s felelősségre vonta azért, hogy a hercegnő visszatartotta az emancipált japán hölgyek meghívását.

REGÉNY.

A más büne.

(8) — Amerikai detektivregény. —

Irtá: JULIAN HAWTHORNE.

— A muffja?... Nem is igen gondoltam rá! Semmit sem tudok róla! — felelte közönyösen.

— De nem veszíthetem el!... Meg kell találni! Bizonyos, hogy benne volt, csak nem repült el!

— Szabad kérdeznem, nagy összeg volt? — kérdezte az elárúsító udvarias hangon.

— Persze, kétezeröttszáz dollár és még néhány kisebb bankjegy! A nyakláncért járó pénzt hoztam el magammal.

Egyre többen csoportosultak körülötte, a szép fiatal nő szembetűnő izgatottságára lettek figyelmesek az emberek. A bámészkodók között egy alacsony uriember is volt, élénk szemű, eleven, bizalmat gerjesztő emberke. Végig mérte gyorsan Tunstallné és éles, firkésző, de nem tolakodó pillantást vetett Percyre.

— Talán a zsebébe dugta? — jegyezte meg Percy, aki a nagy összeg felemlítésére különös kábultságából fölésmélt.

Tunstallné a zsebébe nyult és aggodalmasan keresgélt benne. Azután megrázta a fejét.

— Nem! — mondotta. — Egészen jól emlékszem, hogy mikor ma reggel elmentem hazulról, a pénzt az erszénybe, azt pedig, mint mindig szoktam, a zsebembe tettem. Amikor ideérkeztem, az erszényt a zseemből kihuztam s a pénzt kivettem belőle...

— Boesánatot kérek, asszonyom — jegyezte meg most az alacsony fiatal ember — én az üzlethez tartozom, s kötelességem, hogy ha va-

A londoni nőkongresszus ugyanis felszólítást intézett a japán hölgyekhez, hogy vegyenek részt a kongresszuson. A felhívást nagy tetszéssel fogadták s a japán bizottság elnöküül a hercegnőt kérték fel. A hercegnő azonban szépen megköszönte a megtiszteltetést, de nem kört belőle. Ezért a minisztert tették felelős s úgy rátámadtak a felelős miniszter urra, hogy kevés híjja, hogy a varkocsát ott nem hagyta a felelősség mezején.

+ A pohárköszöntő. A toaszt, vagyis a pohárköszöntő már nagyon régi szokás. Eredete egészen a pogánykorig vezethető vissza. Az ókori népek az isteneket köszöntötték fel ünnepeiken. Később a hatalmasokat, fejedelmeket és vezéreket tisztelték meg a felköszöntéssel, míg végre a felköszöntés a megtiszteltetés általános formájává vált, amelyet lakomák alkalmával barátokkal szemben használtak. A tizenegyedik századig minden szeszes italt melegen ittak. A szegények izzó szentet vagy vasat dobtak az italba, a gazdagok pedig izzó aranyat. Angliában piritott kenyérszeletet dobtak azon melegen a sörbe vagy borba, a maradék pedig és a piritott kenyér, vagyis a toaszt a megtiszteltetés jutott, akit felköszöntöttek. A legérdekesebb toaszt bizonyára az volt, amelyet az angol főurak egy ízben a hatalmas és kegyetlen VIII. Henrik király szive választottjára, Boleyn Annára, Anglia legszebb asszonyára ittak. Ezek az urak ugyanis a szép hölgy fürdővizéből merítették meg poharukat és a pazar italt egy hajtásra kiitták az egészségére.

+ A feleség osókjá. Az Egyesült-Államoknak Cincinnati városában játékonysági vásárt rendeztek a hölgyek. Az eladónok minden szépsége és igyekezete nem volt azonban elég s csak igen lassan szaporodtak a bevételek. Nem is lett volna nagy eredménye a vásárnak, ha egyik hölgynek elmés ötlete nem támad.

— Áruljunk csókokat; — ajánlotta.

— Helyes! — zugta rá egyhangulag a nők kara.

Rögtön megcsinálták a csókok tarifáját is.

Fiatal lányok, egy dollár.

Pérfes asszonyok, másfél dollár.

Özvegy asszonyok, harmadfél dollár.

A férfiaknak az olesó árakra való tekintettel lekötött szemmel kellett választani a hölgyek közül. A bevételek ez új árunak forgalomba hozatala után rohamosan emelkedtek. Egy férfi a vaktában kiválasztott hölgyének ajkától annyira el volt ragadtatva, hogy háromszor vásárolt tőle csókot. A harmadik csóknál félretolta szeméről a kendőt és nagy meglepetéssel vette észre, hogy az, akinek csókjáért már ötféldollárt fizetett — a saját felesége volt. Zajongani kezdett, visszakövetelte dollárjait és álli-

tólag nem is békült ki addig, amíg felesége ráadásul egy ingyen csókkal nem vigasztalta meg.

+ A taurisi kis katona. Perzsiában az a divat, hogy amikor vendégségbe megy valaki az uralkodó házába, magával viszi az egész háza népét. A török porta főkonzulja a napokban kézen fogta hát a kis fiát s elvitte őt vizibe a sahékhoz. A frónörökösnek, aki fogadta őket, nagy öröme telt a másfél esztendő kis vendégben, leültette, becézgette, csak úgy, mint erre mifelénk szokták a kedves kis babákat. Aztán megkérdezte tőle:

— Mi lesz belőled, fiacskám, ha megnősz?

Persze, hogy azt felelte rá a gyerek, hogy:

— Katona!

Amolyan csillogó ruhás kis katona. A jóságos hercegnő megcírógatta a kis katona-jelöltet s hirtelen elhatározással megtette őt hadnagynak, valóságos, csillogó ruhás kis hadnagynak ő felsége, a perzsa sah hadseregében. A másfél esztendő kis katonának nagy ünnepélyességek közt tűzték a mellére rangjának jelvényeit, elvonult előtte a díszszázad, lobogó alatt. Doboltak, sortűzet adtak, amint az már szokás ilyenkor. A taurisi kis katona pedig szájátvá nézte ezt a fényes komédiát, amely olyan sok pénzbe kerül Perzsiában és — úgy mondják — szalutált a nagy ovációhoz.

+ Az angol etikett. Eddig Angliában is az volt a divat, hogy az urak karonfogva sétáltatták meg a hölgyeket. Most egy angol divatkirály azt írja, hogy ez a szokás többé nem állhatja meg helyét, mert durva és illetlen. A nem illik fejzetbe ezenkívül az az új paragrafus is belekerült, hogy a nagy vendéglátások alkalmával nem szabad senkinek sem kijelölni a helyét, hanem mindenki üljön oda, ahová neki tetszik. Az akaratszabadság szent nevében arra hívja fel az angol társaságok figyelmét, hogy nem szabad senkit sem megfosztani attól a szomszédától, akinek társasága legkedvesebb neki. A divatkirály különben dicserőleg emlékszik meg cikkében a walesi hercegről, mint aki a divat eme vívmányainak hatalmas protektora.

+ A szinek. Egy párisi kereskedő hosszas kutatás és megfigyelés után felfedezte, hogy a német posztó- és ruhakereskedők azért tesznek ihehetetlenül minden konkurenciát Oroszországban, mert tekintetbe veszik az oroszok előszeretettét a piros szín iránt. Ezzel kapcsolatosan megfigyelte, hogy a kínaiak gyűlölik a zöld színt. Egy francia gyáros, aki zöld marokín-árúkat exportált Khinába, tőnkre is ment. A brazilaiak a fekete színnel nincsenek barátságban. Az örökké vig portugallok pedig legjobban a rózsaszínt szeretik.

Az utolsó szavakat olyan sajtóságon hangon mondotta, hogy Percy élesen rászólt:

— Mit akar ezzel mondani?

— Úgy gondolom, uram, hogy kívánatos volna rám nézve, ha följegyezhetném a nevét — felelte a detektív — jelenleg azonban nincs hatalmam arra, hogy azt öntől megtudjam.

— Ó — nekem semmi kifogásom nincs az ellen, hogy megtudja — íme a névjegyem!

Atadta a névjegyét a detektívnek, aki miután elolvasta, bólintott egyet, aztán a zsebébe dugta.

— Nos, asszonyom, mit csinált az után, hogy ez az ur megszólította önt.

— Feleltem neki!

— A pénzt akkor még mindig a kezében tartotta?

— Nem — felelte Tunstallné némi megdöglés után — kihuztam a kezemet a mufomból, amelyet aztán letettem ide erre az asztalra.

— Az erszény és a pénz benne volt még mindig?

— Igen.

— Hol állott ez az ur?

— Szemben velem ezen az oldalon.

— Ön tehát háttal állott a muffnak?

— Két, vagy három percreig igen.

— Közeledett valaki ez alatt önhöz?

— Nem tudok rá visszaemlékezni! A hátam megett közel jöhetett valaki természetesen a tudtom nélkül is.

— Mit csinált ön azután?

— Azt hiszem, hogy erre az elárúsító jött el hozzám, s a nyakláncról beszélgettem vele. Ő akkor távozott, hogy elhozza.

— S ön tovább beszélgetett ezzel az urral?

— Igen.

— Úgyanabban a helyzetben volt ő, mint azelőtt?

— Nem... igen... nem tudok erre visszaemlékezni.

(Folytatása következik.)

lami olvész itt, az esetet kideríteni. Megmondhatja nekem, milyen bankjegyek voltak az elvesztett pénz között? Azt hiszem, kétezeröttszáz dollárt tetszett mondani?

— Négy bankjegy volt! Egy ezer dolláros és három ötszáz.

— Köszönöm! — mondotta a fiatalember s följegyezt valamit egy táblácskára, amelyet kezében tartott. — Vissza méltóztatik emlékezni a számokra, vagy a bankra, a mely a pénzt kibocsátotta?

Silvia a fejét rázta.

— Azt nem vizsgáltam meg! — felelte.

— Ön a bankjegyeket, mint mondotta, az erszényéből vette ki.

— Kivettem, hogy készen tartsam őket. Kissé nyugtalanokodtam, hogy ennyi pénz van nálam, s azt gondoltam, hogy ha már el is vesztetem az erszényt, legalább megmarad a pénz a nyakláncra! De most vége mindennek!

— Miután a bankjegyeket kivette az erszényből, mit csinált vele?

— A bankjegyeket a kezemben tartottam, amely a muffban volt. Ebben a kezemben! — S Tunstallné mutatta a balkezét — S akkor, amint az asztalhoz értem, szőlított meg ez az ur.

— Barátja önnek ez az ur?

Tunstallné elpirult, habozott.

— Ismerjük egymást... úgy felületesen! — mondotta ki végre.

— Lenne szives a nevét megmondani, uram? — szólt ekkor a kis ember Percy felé fordulva.

— Nem tudom, mi köze az én nevemnek ehhez a dologhoz! — felelte Percy kissé felindultan. — Kicsoda ön tulajdonképpen?

A fiatalember félrevonta kabátjának egyik szárnyát s megmutatta titkosrendőri jelvényét.

— Szolgálatban vagyok, uram — mondotta — s mivel ön ő nagyságával együtt volt, amikor a pénz elveszett, szükségem lesz önre, mint tanura, ha ugyan nem más minőségben is.

— A makacs asztrál-test. Egy párisi spiritiszta ujság érdekes delejező számszóló számla be olvasóinak. Ezen a számszóló egy gyakorolt delejező a barátja asztrál-testét a Mars-össilagra küldötte. Az asztrál-testnek tudvalevőleg igen nagy hajlama van az önállóságra. A Marsba küldött asztrál-testben az önállóságon kívül nagy mennyiségű makacosság is volt. Olyan jól érezte magát új környezetében, hogy nem akart többet visszajönni a földre, és a delejező ismételt hívására is csak hűtlen maradt a gazdájához. Az asztrál-test nélkül való uriember most kötségbeesve bolyong Páris utcáin.

Igy meséli el ezt olvasóinak egy párisi spiritiszta ujság.

— A zeneszerzői jog. A német birodalom igazságügyi minisztériumában most a zenei művekre vonatkozó szerzői jogról tárgyalnak, amely hivatalosan lesz a zeneszerzők és kiadók között a viszonyt szabályozni. A legfontosabb része a javaslatnak az, amely a jogvédelmet a szerző halála után még ötven esztendőre terjeszti ki a zeneműre. Eddig a szerzői jog védelme csak harminc évig volt érvényben, annak a letelte után a zenemű a nemzet közkinésévé vált. Az új törvény most úgy akarja rendezni ezt a jogviszonyt, hogy harminc év után következő husz éven keresztül a szerző örökösei és a kiadó osztokodjanak a zenemű tiszta jövedelmén.

— Modern bölcs Salamon. Dél-Afrikában is teremnek bölcs Salamonok. Az öreg transvaali elnököt szörnyen zaklatta két pörösködő atyafi, aki nem tudott eszotni az apai jusson. Krüger elnök tehát elővette bölcsességét s ítéletet hozott. Odafordult az idősebbik testvérhez s így szólt:

— Halld-e? Szedd össze mindazt, amit apátok rátok hagytak. Oszd el aztán kétfelé; tégy mindegyik garmadába annyit, amennyi neked tetszik. Te pedig — fordult a másik testvérhez — elmegy oda, ahol a testvéred garmadába rakta a hagyatékot és kiválasztod azt a részt, amelyiket akarod. Mehettek! —

— Kétozerhatszázhusz dollár. Ezt a csinos kis összeget, körülbelül 6500 forintot ajánlott meg egy amerikai uriember egy törött-ütött cillinderért. Elég pénz egy rossz kalapért, amikor néhány újat is ad a kalapkegyeskedő ezért a summáért. De az a kalap történeti cillinder, amelynek az elhomályosulása ismét elkezdte ragyogtatni a gloiret. Loubet fején volt az autenti lövészeny. Az Elyséeben azonban van még elég pénz. Nem is adták hát oda a kalapot annak a bolondos amerikainak, hanem a Loubet-család üvegbúra alatt tartja. Azt mondják, az a kalap: kabala. Si non è vero, e ben trovato...

— Számár a hadsereg szolgálatában. A közönséges, hosszú fülű csacsíról van szó, amely nálunk itt a nagyvárosban némely asztalosmester szolgálatában kész butorokat szállít haza, vagy künn az országban, faluhelyeken vízfordásra van befogva. Őt alkalmazzák a hadseregben, de nem Magyarországon, hanem künn német földön. Berlinben a katonai hatóságok megbecsülve azokat az eredményeket, amelyeket a csacsi idáig elért, elhatározták, hogy használni fogják hadi szolgálatokra, egyelőre azonban csak béke idején. Az Augustus testőrgárda ezred volt az első, amely elfogadta a csacsit, mint kísérőt a gyakorlótéren. Egyetlenes járása, mérséklete kiválóan alkalmassá teszi őt arra, hogy a céllovásra szolgáló táblákat, alakokat vigye, amit eddig katonáknak kellett végezniök. Az új katonai csacsinak legközelebb már alkalma lesz arra, hogy átessék a tüzkerezsztégen.

— A találos kérdés. Zsilip ur titkolódzó molsolyal kérdezi a társaságtól: — Mit tett az, aki a templomban áment mond? — ??? — B-ment. Kirepült.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Nemzeti Balesetbiztosító-Részvénytársaság június 30-án tartotta meg hatodik rendes évi közgyűlését ormodi Ormody Vilmos elnöklet alatt. A felolvasott évi jelentés konstatálja, hogy az elmúlt üzletév kedvező eredménnyel záródott, amennyiben a díj- és illetékbevétele a balesetbiztosítási ágazatban 1.479.032-51 koronát, a tüzviszontbiztosítási ágazatban 736.549-94 koronát, az életbiztosítási ágazatban 211.451-08 koronát és a népbiztosítási ágazatban 248.667-92 koronát, vagyis összesen 2.675.701-45 koronát tett ki. A díjtartalék a balesetbiztosítási ágazatban 278.147 koronát tesz. míg a tüzviszontbiztosítási

ágazatban 294.619-98 korona, az érvényben lévő életbiztosítások után 248.887-93 korona és a népbiztosítási ágazatban 160.058 40 korona, összesen 976.713-31 korona helyettesített tartalékba. A kifizetett kárösszeg a négy ágazatban 594.529-77 korona, míg kártartalékokra 141.663-33 korona fordítottak. A későbbi években lejáró díjkötelezőtárca állománya 1898 december hónap 31-én 9.998.286-09 koronát ért el. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság együttes indítványa, hogy az 1898. évi 69867-32 koronát tevő össznyereségből, illetve az alapszabály szerű levonás után mutatkozó 63074.92 korona nyereseményből, osztalékul minden részvény 6 számú szelvénye után 12 korona = 6%, azaz összesen 60.000 korona fizetessék ki — a közgyűlés által egyhangulag elfogadott és elhatározott, hogy az ekképp fennmaradó 3074.92 korona maradvány az 1899. évre vezetessék át. A felmentvény megadása után Kain Eleknek a felügyelő bizottságból való kilépése tudomásul vétetvén, helyébe Mende Bódog egyhangulag beválasztott. Végül elhatározott, hogy a 6. számú szelvény a mai naptól kezdve 12 koronával fog beváltatni.

Selyemgyár Szent-Gothárdon. Szent-Gothárdról jelentik, ott a Bajatti bécsi céget legközelebb egy nagyszabású selyemgyár építésével bízzák meg.

Magyar aszfalt. A Magyar Királyi Földtani Intézet főbányageológusa intézetének megbízásából megvizsgálta a biharmegyei aszfaltbányákat és kutatásairól most számolt be. E szerint a Felső-Alsó-Derna és Bodonos községek között elterülő bányákban. A feltárt területen 105 millió métermáza aszfaltanyag van, amelylyel 381 millió négyesszögmeternyi terület volna burkolható. Azonkívül a bánya még fel nem tárt területén 6-5 méter vastag aszfalttréteg, amelynek tartalma a fenti mennyiséget sokszorosan túlhaladja. A Tataros község északkeleti részén fekvő és a hazai aszfaltársaság tulajdonát képező bányaterületen 75 millió métermáza nyers aszfaltanyag van feltárva, amely 270 millió négyesszögmeternyi terület burkolására elegendő. Azonkívül még itt is kiszámíthatlan mennyiség várja a feltárást. Tehát a két hazai állalat bányában 651 millió négyesszögmeternyi terület aszfaltzásához szükséges anyag van feltárva.

Gyapjárverések. A mai árverésen vevők épp oly szép számban jelentek meg, mint tegnapelőtt és a kiállított középminőségű gyapjukra legott élénk versenyt támasztottak. E minőségek a szerdai árveréssel szemben további 5%-os emelkedést értek el, míg finom és legfinomabb merinofajták, melyek ma szintén kiváló figyelemben részesültek, 10-15%-nyi emelkedést töltek fel a múlt évi árakkal szemben. A vásárra bocsátott 3579 zsákból összesen csak 800 zsák maradt eladatlanul. A legközelebbi árverési nap hétfőre van kitűzve.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. Bécsben a kontingentait készáru 18.50 forint pénzben, 18.70 forint áruban.

Borjувásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1201 darab, leölt borju — darab, növedékmárha 24 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 26—33 krtól 34—38 krajcárig, kivételezen 39—42 krajcárig, elsőrendű — krajcár, növedék márha 20—23 kr. Élő bárány — forintig páronként. Az irányzat szilárd.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. június 30-án. Készlet 468 darab. Érkezett 416 darab. Összesen: 884 darab. Eladatot 649 darab. Maradt 235 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sújlyban 43½—44½ krajcárig, 220—280 kgr. sújlyban 42½—44 krajcárig, 320—380 kgr. sújlyban 42—44 krig. Öreg nehéz páronként 400—560 kilos 41—42 krajcárig. Malacok 36—38 krajcárig kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 30.

A vevők tartózkodása következtében az irányzat lanya volt. Élénk kínálat és csekély vételkedv mellett 12.000 métermáza buza került forgalomba eleinte 15, és zárlatkor 5 krajcárral alacsonyabb árakon. Zabban az üzlet csekély volt és az árak változatlanok maradtak, Rozs 10 krajcárral esett.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80-5 k. 9 frt 67½ kr. 600 mm. 79 k. 9 frt 85 kr. 200 mm. 78 k. 9 frt 75 kr. 200 mm. 78-5 k. 9 frt 75 kr. 100 mm. 79 k. 9 frt 75 kr. 100 mm. 78 k. 9 frt 70 kr. 150 mm. 78-5 k. 9 frt 75 kr. 2700 mm. 78 k. 9 frt 77½ kr. 300 mm. 78 k. 9 frt 80 kr. 300 mm. 77-5 k. 9 frt 75 kr. 270 mm. 77 k. 9 frt 65 kr. 100 mm. 77 k. 9 frt 40 kr. 800 mm. 77 k. 9 frt 75 kr. 100 mm. 76-5 k. 9 frt 55 kr.

Fehérmegyei: 300 mm. 78 k. 9 frt 60 kr. Pestmegyei: 200 mm. 79 k. 9 frt 85 kr. 100 mm. 79 k. 9 frt 60 kr. 200 mm. 79 k. 9 frt 60 kr. 100 mm. 79-5 k. 9 frt 75 kr. 100 mm. 78-5 k. 9 frt 75 kr. 100 mm. 78 k. 9 frt 60 kr. 300 mm. 78 k. 9 frt 85 kr. 100 mm. 77 k. 9 frt 55 kr. 100 mm. 76 k. 9 frt 40 kr. 400 mm. 76 k. 9 frt 45 kr.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 9 frt 50 kr.

Bácskai: 100 mm. 78-8 k. 9 frt 45 kr. 100 mm. 72-5 k. 9 frt 42½ kr. 800 mm. 72-5 k. 9 frt 27½ kr. 800 mm. 72-5 k. 9 frt 27½ kr.

Bánati: 400 mm. 76-7 k. 9 frt 45 kr. 250 mm. 75-4 k. 9 frt 35 kr.

Romániai: 1600 mm. 75-5 k. 7 frt 60 kr. Mind 3 hónapra.

Rozs: 70 mm. 7 frt 10 kr. 450 mm. 6 frt 70 kr.

Zab: 100 mm. 5 frt 70 kr. 100 mm. 5 frt 70 kr. 100 mm. 5 frt 35 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (d)	75 k.	9.20	9.25	7 k.	9.35	9.35	7 k.	9.85	9.45
bánaski	78 k.	9.4	9.40	70 k.	9.50	9.60	80 k.	9.70	9.80
tiszavidéki	78 k.	9.35	9.40	76 k.	9.50	9.60	77 k.	9.85	9.70
pestvidéki	74 k.	9.25	9.30	76 k.	9.35	9.45	77 k.	9.80	9.60
fejérmegyei	74 k.	9.40	9.45	76 k.	9.45	9.55	77 k.	9.75	9.85
bácskai	77 k.	9.75	9.80	70 k.	9.80	9.85	80 k.	9.85	9.90
román	74 k.	9.35	9.45	76 k.	9.40	9.45	76 k.	9.45	9.55
szerb	77 k.	9.60	9.65	79 k.	9.70	9.75	80 k.	9.80	9.85
bolgár	78 k.	9.80	9.85	79 k.	9.85	9.90	80 k.	9.95	1.00
Repece	(d) l.	70—72 k.	7.05	7.15	h. r.	6.60	7.	6.60	7.
Árpa	(d) l.	60—82 k.	6.15	6.25	egrotul	62—64 k.	5.80	5.90	6.10
Zab	(d) söröz.	64—66 k.	6.60	7.	való	62—64 k.	6.50	6.60	6.80
Tengeri (u) búzánál	—	41 k.	5.	5.25	(d)	—	—	—	—
Repece (d) közepes	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köles	(d)	—	4.15	4.25	(u)	—	—	—	—

A határidőüzlet folyamán a következő kötészek történtek:

Buza októb. 9.02—9.05—8.99—9.03—9.22—9.14—9.16.
Rozs októb. 7.02—7.04—7.03—7.18—7.14.
Zab októberre 5.56—5.62.
Tengeri júliusra 4.49—4.45—4.58.
Tengeri augusztusra 4.63—4.60—4.63.
Tengeri májusra 1900. 4.80—4.75—4.80—4.79.
Repece augusztusra 12.50.

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Buza júniusra 0.—pénz 0.—áru
Buza októberre 9.16 9.17
Rozs októberre 7.14 7.15
Zab októberre 5.60 5.62
Tengeri júliusra 4.48 4.49
Tengeri augusztusra 4.61 4.63
Tengeri máj-ra (1890.) 4.78 4.80
Repece augusztusra 12.45 12.55

Délután fél 5 óraok zárul:

Buza októberre 9.26—9.27
Rozs októberre 7.18—7.20
Zab októberre 5.63—5.65
Tengeri júliusra 4.47—4.48
Tengeri augusztusra 4.62—
Tengeri májusra 1900 4.79—4.80
Repece augusztusra 12.50—12.60

A budapesti értéktözsde.

A belga forradalmi állapotokat már a tözsdé sem tekinti könnyen muló viharoknak. Ma már érezhető volt Belgium zavaros viszonyainak a következménye, már elért hozzánk is a vihar előszele. A berlini tözsdé árcsökkenést és lanyha irányzatot jelzett, amire nálunk is lanyhaság következett be és az árfolyamok csökkentek. Az árak lemorzsolódásában a legnagyobb rész a két hitelrészvényre esik.

Az árfolyamok hullámzása a múlt heti árfolyamokkal összehasonlítva a következő volt:

	június 24.	jún. 28.	mai
	zárlat		
Magyar hitelbank . . .	383.25	393.50	387.50
Osztrák hitelintézet . .	358.20	375.20	374.30
Leszámitolóbank . . .	256.75	260.—	260.—
Rimamurányi vasmű . . .	301.75	302.50	302.50
Osztr.-magy. Államvasut .	343.25	346.50	345.45
Közüti vaspálya	371.—	372.50	375.—

Az előtözsde izgatott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 390.—393.25. Osztrák hitelrészvény 376.—379.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 346.—347.—. Rimamurányi vasmű 303.—304.25. Jelzálogbank 247.—. Városi villamosvasut részvénytársaság 217.—. Közüti vasut 376.—376.75 forinton.

A déli tözsdé gyengébb.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 389.—391.50. Osztrák hitelrészvény 376.30—378.25. Osztrák-magyar államvasut 346.10—346.90. Jelzálogbank 247.—247.50. Leszámitoló-bank részvénytársaság 260.—. Déli vasut 373.50—374.50. Közüti vasut részvénytársaság 374.75—377.— forinton.

Az utótözsdé irányzata mérsékelt forgalom mellett gyenge maradt.

A 4 órai zárlatkor jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 374.30. Magyar hitelrészvény 387.50. Leszámitolóbank 260.—. Rimamurányi vasmű részvény 302.50. Osztrák-magyar államvasut 345.45. Közüti vaspálya 375.—. Városi villamos vasut 216.60 forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	386.—
Osztrák hitelintézet	363.—
Magyar aranyjáradék	119.—
Magyar koronajáradék	96.50
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100.—
Magyar jelzálog hitelbank	246.—
Magyar leszámitoló bank	260.—
Rimamurányi vasmű	302.—
Budapesti közüti vasp. részj.	373.—
Déli vasut	68.—
Osztr.-magy. államvasut	348.—
Bpesti erzsébetvárosi takarékpénztár	80.—
Salgó-Tarjáni közsébbánya	324.—
Magyar cukoripar r. t.	1098.—
Bpesti városi villamos vasut	217.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table with 2 columns: Item (e.g., Aranyárjadék, Koronárjadék) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Magyar nyerevény, Magyar pengékötény) and Value.

b) Osztrák Államadósság.

Table with 2 columns: Item (e.g., Egyes. papírárjadék) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Koronárjadék, 1864-es sorozat) and Value.

c) Idegen Államadósság.

Table with 2 columns: Item (e.g., Bolgar vasuti kölcsön) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Eszék 100 frankos sorozat) and Value.

Más kölcsönök.

Table with 2 columns: Item (e.g., Bonyák kölcsön) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Budapest fővárosi kölcsön) and Value.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with 2 columns: Item (e.g., Elővárosi takarékp. zálogl.) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Jelzálogbank ny. kötvény) and Value.

Előbbségi kötvények.

Table with 2 columns: Item (e.g., Adria elsőbbségi kötvény) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Folyamlatosított és tengerhajózási) and Value.

Bankok részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Bankgyűléslet) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Kereskedelmi részvényszerűség) and Value.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Belső biztosító társ.) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Fonetör.) and Value.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Elővárosi) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Egyes. elővárosi) and Value.

Gőzmalmok.

Table with 2 columns: Item (e.g., Concordia) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Hengermalom) and Value.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Gazdasági gépgy.) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Nicholson) and Value.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Brassói bánya) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Kőbánya gödör) and Value.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Athenaeum) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Pallas) and Value.

Különbé vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Ált. wagg. költés) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Király szerződés) and Value.

Közelkedési vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Item (e.g., Adria tengerhaj.) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Újpest-répszalpalt) and Value.

Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Item (e.g., Basilla) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Magyar vörtesár.) and Value.

Pénznemek.

Table with 2 columns: Item (e.g., Vért arany) and Value.

Table with 2 columns: Item (e.g., Németbankjegy) and Value.

Külföldi váltók (lára).

Table with 4 columns: City (Amsterdam, London, Német piac), Value, and other columns.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table with 4 columns: Item (Aranyárjadék, Koronárjadék), Value, and other columns.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzék bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 86.—40.— forint, Vörös tiszai, alföldi és felvidéki 26.—28.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bánási — forint, Középszemű 31.—35.—, Nagyszemű 35.—39.—, Disznózsír: budapesti 49.—49.55 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légerszártott vidéki — városi 4 darabos 41.—41.50 forint, 3 darabos 43.50—44.— forint, füstölt 45.—46.— forint, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 10.75—11.— forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 12.50—13.— forint, 85 darabos 15.50—16.— forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—9.75 forint, 100 darabos 11.75—12.— forint, 85 darabos 14.75—15.25 forint. Szilvaiz: szlovéniai — forint, szerbiai 14.—14.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, június 29. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza észre 9.31—9.29. Rozs észre 7.40—7.39.

A bécsi értéktözsde.

Az előzőszen a hitelrészvényekben nagy a kereslet. A déli tőzsdén berlini hírekre hányapapírokban nagy a hausse. A zárlat gyengült.

Bécs, június 30. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany áradék 119.35. Tiszai és szegedi kölesön sorozat 138.85. Magyar vasuti kölesön ezüstben 100.20. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.70. Magyar leszámított 66 pénzváltóbank 259.—. Rimamurányi vasműrészvény 302.50. Magyar koronárjadék 96.90. 4% os Magyar földterem. kötvény 94.60. Magyar hitelbank részvény 388.—. Magyar nyerevény kölesön sorsjegye 159.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 186.—. Magyar kereskedelmi bank 1418.—.

Bécs, június 30. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papír-árjadék 100.25. 4% os osztrák aranyárjadék 119.45. 1860-iki sorsjegye 138.60. Osztrák hitelsorsjegye —. Angol-osztrák bank 152.—. Bécsi bankgyűléslet 274.50. Osztrák-magyar bank 910.—. Déli vasút 72.75. Dunagőzhajózási részvény 381.—. Dohányrészvény 137.50. Császári és királyi arany 5.68.—. Német bankváltók 58.95. 4% os ezüst áradék 100.15. Osztrák koronárjadék 100.20. 1884-iki sorsjegye 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 374.75. Unionbank 312.—. Osztrák Lánderbank 238.25. Osztrák-magyar államvasút 345.75. Elbavölgyi vasút 261.—. Alpesi bányarészvény 233.90. 20 frankos arany 9.56.—. Londoni váltóár 120.55. Bécsi Tramway 464.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, június 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 374.75 Magyar hitelrészvény 389.—. Angol-Osztrák bank 152.25 Union bank 312.—. Lánderbank 238.75, bankgyűléslet 274.50, osztrák-magyar államvasút részvény 345.75, északnyugati vasút részv. 247.50, elbavölgyi vasút 261.—, dunagőzhajós részv. —, alpesi bányarészvény 233.60, májusi áradék 100.25, osztrák koronárjadék —, magyar aranyj. —, magyar koronárjadék 96.35 német birodalmi márká májusra 58.98. júniusra —, török sorsjegyek 63.25, rimamurányi vasmű 303.— déli vasút —, dohányrészvény 382.—, Napoleon d'or 9.56 Lombard 73.25.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, június 29. (Zárlat.) 4% os papír-árjadék —. 4% os osztrák aranyárjadék 100.90. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronárjadék 96.10. Osztrák-magyar államvasút 147.25. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 169.30. Magyar vasuti beruházási kölesön 102.75. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Comandit 197.20. Általános villamosági Edison 280.—. Gelsenkircheneri 207.25. Laurakohó 273.—. 4% os ezüstárjadék 99.75. 4% os magyar aranyárjadék 100.10. Osztrák hitelrészvény 234.75. Déli vasút 32.75. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.10. 4% os orosz kölesön 99.50. Török dohányrészvény —. Olasz áradék 94.60. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 165.25. Harpeni 206.90. Az irányzat gyengébb.

Hamburg, június 29. (Zárlat.) 4% os ezüstárjadék 99.90. 1860. sorsjegye 146.—. Déli vasút 32.65. 4% os osztrák aranyárjadék 100.90. Osztrák hitelrészvény 233.60. Osztrák-magyar államvasút 147.40. Olasz áradék 94.40. 4% os magyar aranyárjadék 100.05. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, június 28. (Zárlat.) 4% os papír-árjadék —. 4% os osztrák aranyárjadék 101.05. Magyar koronárjadék 96.10. Osztrák-magyar bank 152.50. Déli vasút 33.10. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.40. Bécsi bankgyűléslet 137.70. Villamos részvény 160.—. 3% os magyar aranykölesön 55.75. 4% os ezüstárjadék 99.90. 4% os magyar aranyárjadék —. Osztrák hitelrészvény 235.20. Osztrák-magyar államvasút 148.50. Északnyug. vasút —. Bécsi váltóár 169.30. Párisi váltóár 81.05. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 236.—. Az irányzat szilárd.

Páris, június 29. (Zárlat.) 3% os francia áradék 100.80. Olasz áradék 95.50. Osztrák-magyar államvasút —. Francia törleszt. áradék 100.60. 4% os magyar aranyárjadék 102.25. Török dohányrészvény 302.—. Osztrák Lánderbank —. 3 1/2% os francia áradék 102.85. Osztrák földhitelintézet részvény 1300.—. Déli vasút 171.— 4% os osztrák aranyárjadék 101.25. Otomanbank 564.—. Párisi bankrészvény 1074. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 30. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 40—40 1/2 — krajcár. Öreg közép (párónkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban 40—40 1/2 krajcár. Fiala nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban 41 1/2—42 1/2 krajcár. Fiala közép (párónkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2—43 — krajcár. Fiala könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 43—44 — krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónkint 220—280 kilogramm súlyban) — krajcár. Könnyű (párónkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) 43—44 — krajcár. Közép (párónkint 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2—43 — krajcár. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2—45 krajcár. Sertéséltetés: 1899. június 28. napján volt készlet 46.551 darab, 1899. június hó 29. napján felhajtott 1038 darab, 1899. évi június 29. napján elszállított 860 darab, 1899. június 20. napjára maradt készletben 46.182 darab.

Napirend.

Napló. Szombat, július 1. — Római katolikus: Teodorik áld. — Protestáns: Teobald. — Görög-ortox: (június 19.) Judás ap. — Zsidó: Tham. 23 S. Pinchas. — A nap félkor 3 óra 52 percek. — Nyugazik este 7 óra 43 percek. — A hold kelt este 11 óra 43 percek. — Nyugazik délután 1 óra 41 percek.

A művészetek nem fogadnak. Királyi lövésztest a budapesti polgári lövészgyűlést cívellő házban. A Machlup-üdültől az ünnepes megnyitása déli 12 órakor Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter által. Nemzeti múzeum. Képtára és a néprajzi osztály. (Csillag-utca 15.) Nyitva d. e. 9 óratól délután 1 óráig. A Múzeum többi terei 1 korona belépő díj mellett megtekinthetők.

Iparművelési múzeum zárva. Technológiai iparmúzeum zárva. Az új országgyűlési kupa-csarnok megtekinthető délelőtt 10—1 óra. Belépődíj 20 krajcár. Deák-mauzóleum a keresepi-utcai temetőben, nyitva délután 6 óráig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig. A Hódolói díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy út végén, reggel 9 óratól este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történelmi múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Keresepi-ut. 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Keresepi-ut. 20. szám alatt, délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepepekön délelőtt 9 óratól 12-ig. Allatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése.

Budapest, június 30.

A légnyomás minimuma Dánia környékén van s a barometert déli irányban süllyeszti; új depresszió merült fel Irországon élt. A keleti alacsony nyomás Oroszország fölött ma is megvan, a maximum pedig a Biscaya-tól táján tartózkodik. Az időlekelet Európában tulnyomóan derült, míg egyebütt inkább felhős s az Alpesekben esős. A hőmérséklet Ausztriában is emelkedett. Hazánkban csupán szórványosan volt némi eső; a hőmérséklet általában emelkedett; az ég keleten és délen tulnyomóan derült, míg nyugaton borulás indult meg. Küldés: Meleg idő várható, helyenkint (főleg az ország nyugoti felében) zivataros esőkkel.

Vízállás.

Table with 4 columns: Location, Date, Water Level, and other columns.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
 Szünet.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.
 Szombat, 1899. évi július hó 1-én.
 Hegedűs Gyula ur felléptével
Doktor Szeleburdi.
 Énekes bohózat 3 felvonásban.
 Kezdeté 7 óraker.
 Vasárnap d. u. Szegegy Jónathán. Este Dr. Szeleburdi.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szombat, 1899. évi július hó 1-én.
Két ember tragédiája.
 Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Feld Mátvás.
 Kezdeté 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.
 Szombat, 1899. évi július hó 1-én.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
 Keleti opera 4 felvonásban. 7 képben. Irta: Goldfa-
 den Dávid. Zenéjét szerzette: Dávidsohn Emánuel.
 Személyek:
 Monach Radó S. Abigail Kápolnai
 Sulamith Késsyyné Zigitang Tukoray
 Absolon Erzkövy Ezriel Tarján
 Kezdeté 7 1/2 óraker.

Ós-Budavára.

Ma szombaton, július 1-én
Little Tich bucsunestje.
 Az új júliusi műsor bemutatása:
 Ghezzi a világhírű átváltó művész: 10 személy
 szerepét játssza egy bohózatban. — Bresina k. a.
 Párisi eszemb és legkedveltebb excentrique ének- és
 táncosnője
Miss Ella Zulia
 csodás produkciója a toronykötelen este 7 és 11 1/2
 óraker.
Rosetti ünnepély.
 Belépő díj este 7 óráig 30 kr., azután 50 kr.
 Mérsékelt árú belépő jegyek a Dohánytőzsdékben.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlelő.
 A mulató 16 fokra szellőztetve van.
 Kezdeté 1/10 óraker, vége 12 óraker.
Rövid ideig
Balthazár
 az ismert bűvész.
 Helyárak:
 I. em. páholy 5.— II. em. páholy 3.—
 Idegenpályulás I. em. és földszint
 I. sor 1.50. Idegenpályulás II. em.
 I. sor. I. Zenekariülés I. Belépti —.50

VIGSZÍNHÁZ-KÁVÉHÁZ

V., Lípót-körút 32.
 bővített és fényesen berendezett ös-
 szes helyiségek megnyitása
f. évi július hó 1-én lesz.
 Midőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomá-
 sára hozni szerencsém van, megragadom az alkalmat,
 hogy tisztelt vendégeim és barátainak az átalakítási
 munkálatok ideje alatt tanúsított elnéző jóakarataért
köszönetet mondjak és kérem továbbra is
 nagybecsű támogatásukat és pártfogásukat.
 Tisztelettel
Brück Károly.

Lampionok.
Coriandoli.
Juxbazárok.
 Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket minden-
 féle nyári és díszítő-cikkről, tűzijátékokról is
Pichler W. Károly és társától, Bécs,
 VII./I. Mariahilferstrasse 74/B.

KRÓNIKUS

Viszketeg, mindenféle sömör, ótvár, bőrhámlás,
 test-, kéz-, lábizzadás ellen orvosilag ajánlatik
 az Erényi-féle „Ichtiol-Salicil”, mely ezen bajokat
 a test bármely részén alaposan gyógyítja. Hasz-
 nálati utasítással ára 3 korona.

„MAKACS”

Csusz, köszvény, derékfájás, hegyatások, szak-
 gatás, szurás, máj-, lép-, gyomordaganat ellen
 biztos készítmény az Erényi-féle

„NERVIN”

Postán megrendelhető: Erényi Béla gyógyszer-
 tárától Szabadzsalás 5. (Postmegye). Budapesti
 főraktárak: Török József, Király-utca 12. Dr. Bu-
 dai Emil, Városház-ter. Dr. Egger, Váci-körút 17.

Fényképészet.

Van szerencsém a t. szak- és műkedvelő fényképészek urak
 szives tudomására hozni, hogy helyben egy fényképészeti
 cikkkelből teljesen felszerelt és raktárt megnyitottam.
 Nagyban bevásárlás által azon kollektív helyzetben vagyok,
 hogy t. vendégeim árulni a lehető legátányosabban árulok
 balm. Kégyesen berendezett laboratorium mindig rendelkezé-
 sekre áll. — Szaktanítás ingyen. — Vidéki megrendel-
 sek gyorsan és pontosan ellátzotnak.

NAGY M. fényképészeti
 cikkkel raktára
BUDAPEST, VII., Károly-körút 3. sz. I. em.
 Telefon 10—61. sz.

Egészségi fehérmű

chappe- és bourett-selyemből,
 a bel- és külföld számos orvosi tekintélyétől a leg-
 jobb és higiénie legtekélyesebb alsóruhának
 javallva és elismerve, nélkülözhetetlen minden-
 kinek, turistáknak, sporthoz és utazáshoz, nyáron
 és télen is megfelelő minőségben hordható, rend-
 kívül tartós, könnyen mosható, 2-50 krtól feljebb
 minden árban kapható. Nagy választék a legegy-
 szerűbbtől a legdivatosabb mintáig.
 Valódi minőségben kapható a selyemfehérműgyárban:
Pohrer & Huscher, Asch, Csehszország.
 Saját gyártmányú női- és férfifehérmű, női bluzok.
 Saját szövőgyár. Eladás méterenkint.
 Tessék ingyen és bérmentve Aschból képes ár-
 jegyzéket, mintákat stb. kérni.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP lan PAP lan PAP lan

szeszalható vasgőz 3	asól sodrony ágybetét 5.—
matracca 10.—	tengerparti fejtálcok 1.—
drb rouge paplan 1.70	1 levarott szalmaszék 2.90
erechmir paplan 2.50	matrac 2.30
satín cachmir paplan 3.50	Grinde Africe matrac 4.50
szasz cachmir paplan 4.80	1 ágyszék 12.—
álász selyem paplan 7.50	1 párnázott ruganyos mat- rac 16.—
1 fodros áll. sely. paplan 12.—	1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.5
1 jó vázson ágyfedő 1.20	1 ablak tunis függöny 1.5
1 varrás n. ltkli 1.80	1 bútor ággytérő 2.2
1 drb jó vázson chiffon pap- lan 1.80	1 fotoszőnyeg méterenkint 25
1 drb finel takaró pokróc 1.50	1 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrac és kárpitosítás gyárosok, szőnyeg, függöny-
 ággy- és asztalterítő stb. nagy val asztalokban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
 Árjegyzéket kívánarsra ingyen és bérmentve küldünk.
 Nem térszö árakat kérésre küldünk, vagy a pénzt visszadjuk

Dupla villanydielektrikus kereszt vagy csillag.

86867. sz. nem. bir. szab. gyógyít és föl-
 vidít kezesség mellett! Csusz, reumatizmus,
 asztma, allmálenség, fülugzás, nagyothallás,
 idegesség, étvágyhiány, sápkór, fogfájás, migrén,
 impotencia, fejfájás, epilepszia, valamint minden ideg-
 esetében. Az a páciens, aki készülékemről 45 nap
 alatt nem gyógyul meg, azonnal visszakapja pénzét.
A kis készülék 2 frt. A nagy készülék 3 frt.
 Könnyebb betegségeknél hasz-
 nálató.
 Küldetés utánvételt vagy előleges ártérítéssel.
Müller Albert, Budapest, V. Kálman-utca 19 A. sz

Rohitsi
 PÓRAKTAR
 Budapest
 Hoffmann József-ál
 Bathory-utca 8. szám.
 A Rohitsi savanyuvíz mint
 gyógyszer felülmúlhatatlan hatású gyomor-
 és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál,
 máj- és lépajánál, de különösen változóknál.
 A Tempel forras borral ve-
 gyítve külön üdítő ital.
 A Hívilis ellen-
 bes károsít-
 ivókúra
 használhatik.

STYRIA FORRÁS
Savanyuvíz

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.
 Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.
 Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből:
 Aktívák összege 1.099 millió korona
 Évi bevétel 227 " "
 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett 107 " "
 1898-ban kötött új üzletek összege 760 " "
 Tiszta fölösleg 1898. végén 132 " "
 Az 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresémyszalékok összege
14 millió koronára rugott.
A New-York a művelt világ összes országában bir fiókokkal.
 Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
 Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9—11., New-York palota.

VÉDJEGY.
 Kintüetve a legmagasabb díjjakkal!
Andél J. tengerentuli pora
biztosan megemmisíti a:
 SVÁBBOGARAT, CSÓTÁNYT, MOLYT, FOLÓSKÁT, BOL-
 MÁT, LEGYET, HANCVÁT, EGYSZÓVAL MINDEN ROVART.
 Eredeti üveg ára: 1 frt 25 kr., 1 frt, 75, 50, 25 kr.
 Magyarországi főraktár: **Török József**
 Gyógyszertára, Budapest, Király-utca 12. szám.

Szabadalom minden államban elfogadva.
FÖLTÜNŐ TALÁLMÁNY!
 képes levelező-
 lapokban
„Kosmos” szab. lev.-lapok
 Mindenütt kapható.
 Szab., mindentállamban elfogadva.
 Magyar kir. államvasutak.
 97139/99. sz.
Hirdetmény.
 A magy. kir. államvas-
 utak igazgatósága nyil-
 vános ajánlati tárgyalást
 hirdet a Zólyom állomá-
 sán létesítendő javító mű-
 hely, kúrtó, anyagszertár,
 rakodó, szén és salak re-
 keszek, munkásfürdők-
 és az épületek csatorná-
 zásának előállítására szük-
 séges építési munkák vég-
 rehájtására.
 A tervek, a költségvetés,
 az egységárjegyzék, a
 szerződési tervezet, az
 ajánlati minta, a pályázati
 feltételek, valamint a
 munkák végrehajtásához
 köztit feltelek Budapest-
 ten, a m. k. államvasutak
 igazgatósága magaspit-
 ményi ügyosztályában
 (VI. Teréz-körút 56. sz.
 IV. em. 27. sz.) és Miskol-
 kolon az üzletvezetősség,
 pályafenntartási osztályá-
 ban a hivatalos órák alatt
 megtekinthetők.
 Az ajánlatok legkésőbb
 1899. évi július hó 13-án
 déli 12 óráig nyújtandók
 be aluirott igazgatóság
 építési főosztályánál (Teréz-
 körút 56., II. 10. ajtó).
 Az ajánlatokat 50 kros, az
 ajánlat mellékletét inven-
 tív 15 kros helyszelgel el-
 látva, lepecsételve és kö-
 vetkező felirattal nyujtan-
 dók be: „Ajánlat a zólyomi
 javítóműhely létesíté-
 sésére.” Csak az összes
 munkákra tett ajánlatok
 figyelembe vételni. — Az
 ajánlat benyújtását meg-
 előző napon, vagyis 1899.
 évi július hó 12-én déli 12
 óráig 3800 frt, azaz három-
 ezer nyolcszáz o. ért.
 frt bánatpénz teendő le a
 m. kir. államvasutak fő-
 pénztáránál (Andrássy-ut
 75., földszint) akár kész-
 pénzben, akár állami leté-
 lésre alkalmas értékpapir-
 okban. A bánatpénzről
 10% letétleg az aján-
 lathoz nem esatolandó.
 Az értékpapírok a leg-
 utóbb jegyzett árforlyam
 szerint számíttatnak, de
 névértéken felül számi-
 táshá nem vétetnek.
 Csak idejekorán beér-
 kezett írásbeli ajánlatok
 szolgáthatnak a tárgyalás
 alapjául. Posta útján be-
 küldött ajánlatok és bán-
 atpénzek térti vevény-
 nyel adandók fel.
 Budapest, 1899. jun.
 Az igazgatóság.
 (Utány. nem díjazuk.)

Szabadalom minden államban elfogadva.
FÖLTÜNŐ TALÁLMÁNY!
 képes levelező-
 lapokban
„Kosmos” szab. lev.-lapok
 Mindenütt kapható.
 Szab., mindentállamban elfogadva.
 A magyar kir. államvasutak
 bpest-obbpartii üzletvezetőssége. 20127/99. szám.
Pályázati hirdetmény.
 A m. kir. államvasutak Gödöllő állomásán az
 állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1899.
 évi december hó 31-én lejárván, nevezett vendéglő
 üzletnek 1900 évi január hó 1-től számított három
 évi időtartama, az az 1902 évi december hó 31-éig
 leendő bérbeadásra iránt ézenel nyilvános ajánlati
 tárgyalás hirdetik.
 Az egy korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir.
 államvasutak Gödöllő állomásán levő vendéglő üzle-
 tetnek bérbevételére 20127/99. számhoz” felirattal ellá-
 tott, borítékba zárt és lepecsételt, nem küllömben a
 kellő okmányokkal eddigi vendéglősi minőségét
 igazoló (parengedély és erkölcsi bizonyítvány) fel-
 szerelt ajánlatok 1899. évi szeptember hó 1-ének
 déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest-
 jobbpartii üzletvezetőssége titkári hivatalához posta
 útján térti vevény mellett nyujtandók be. Bánatpénz
 fejében pedig 100 azaz Egszáz osztr. ért. forint
 készpénzben, vagy állami alkalmas papirokban, a
 nevezett üzletvezetősség gyűjtőpénztáránál 1899. évi
 augusztus hó 31-ének déli 12 óráig letendő.
 Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzs-
 dén legutóbb jegyzett tőzénnyeg napján nem régebb,
 árforlyam szerinti értékben, de legfeljebb csak név-
 értékben fognak számíttatni.
 Szóban levő vendéglő bérletére vonatkozó feltéte-
 lek nevezett üzletvezetősség forgalmi osztályában
 (Budapest, Külső Keropcsi-ut 8-házcsoport I. em.,
 35. ajtó), vagy a budapesti jobbpartii (keleti pályá-
 udvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségénél a
 hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlat-
 tévkül feltelevetetik, hogy a feltételeket ismerik
 és azokat magukra névye egész terjedelmükben kö-
 telezötnek elfogadjuk.
 A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn
 túl érkező ajánlatok hlyeembe vételni fognak.
 A magy. kir. államvasutak bpest-jobbpartii üz-
 letvezetőssége fenntartja magának a jogot, hogy az
 ajánlattevők közül, tekintet nélkül s felajánlott bérre,
 szabadon válasshasson.
 Budapest, 1899. évi június hó 16.
 (Utányomat nem díjazatik.)

